

ZDISLAVA

měsíčník litoměřické diecéze

Ročník X

číslo 5

Červen 2005

350 LET DIECEZE

Současným devatenáctým litoměřickým biskupem se stal v loňském roce Mgr. Pavel Posád

Fotografie biskupa: Jan Brodský
Fotografie katedrály: Antonín Forbelský

Schleinitz, Maxmilián Rudolf, svobodný pán
1. biskup litoměřický (1655–1675)

Sternberg, Jaroslav František Ignác, hrabě
2. biskup litoměřický (1676–1709)

Königsegg–Rottenfels, Hugo František, hrabě
3. biskup litoměřický (1710–1720)

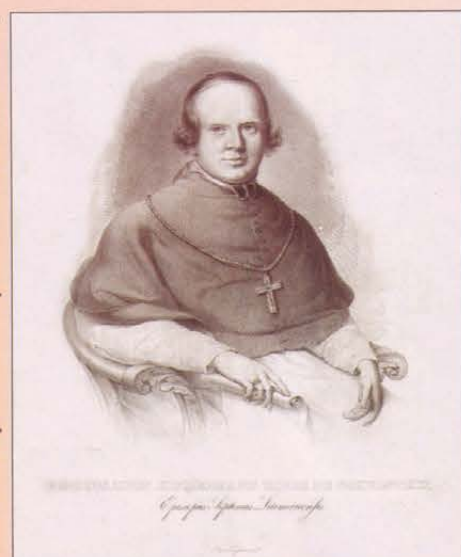
Wratislav z Mitrovicz, Jan Adam Bernhard, hrabě
4. biskup litoměřický (1721–1733)

Sachsen–Zeit, Mořic Adolf Karel, vévoda, O.Melit.
titulární arcibiskup pharsalský (1730–1759)
5. biskup litoměřický (1733–1759)

Waldstein, Emanuel Arnošt, hrabě
6. biskup litoměřický (1760–1789)

Kindermann ze Schulsteinu, Jan Ferdinand, rytíř
7. biskup litoměřický (1790–1801)

Chlumčanský z Chlumčan a z Přestavlk,
Václav Leopold, rytíř
8. biskup litoměřický (1802–1815)

Hurdálek, Josef František
9. biskup litoměřický (1815–1822)

Pastýřský list k 350. výročí založení litoměřické diecéze

Milovaní bratři a sestry, milí diecézané,

opět se na vás obracím, celkem v krátké době, pastýřským listem. Jistě chápete, že tak mimořádná událost, jako je 350 let od založení naší litoměřické diecéze, je dostatečně vážný důvod, abych vás všechny společně oslovil a pozdravil.

Jak víte, je celý letošní rok, který je pro světovou církev rokem Eucharistie, pro naši diecézi rokem opravdu jubilejním. Máme mnoho a mnoho důvodů k oslavě, k radosti a velikému díkůčinění za tak převeliké milosti a dary nám i našim předkům v míře tak hojně udělené. Je to jeden z našich úkolů, abychom u příležitosti našeho výročí pohlédli hlubokým a fundovaným pohledem do naší 350leté historie a objevili mnoho důležitých podnětů pro současnost a budoucnost, pro naše děkování, i pro naši další, nelehkou práci na poli naší diecéze.

Dobrou pomůckou pro poznání oněch 350 let by mohla být – mimo jiné – i právě chystaná publikace Dr. Jaroslava Macka – Dějiny litoměřického biskupství, která vyjde během měsíce června v Karmelitánském nakladatelství.

Mnohým se možná zdá, že není tak moc za co děkovat. Věřících je na mnoha místech méně než na prstech jedné ruky, k tomu připočteme chátrající kostely a další nemalé těžkosti, o kterých ví každý, kdo jenom trochu žije s diecézí.

Přesto jsou zde signály, které nesmíme přehlédnout! Jsou zde lidé zapálení pro Boží věc. Je z čeho se radovat: z vybojované víry, která vydržela nápor nepřátel a ukázala se jako nosná hodnota. Za všechny jemu podobné bych zde mohl vzpomenout alespoň jednoho, Štěpána kardinála Trochtu, mého vzácného předchůdce. Přes všechny snahy Božích nepřátel jsme zde, není nám lhostejná starost o duchovní a mravní povznesení nejen naší diecéze, ale celého národa. Co by nám pomohla sebeskvělejší minulost, kdybychom nežili v přítomnosti pro růst Božího království v nás a kolem nás?

Věřím, že každý na svém místě stále myslíte na tento tak potřebný úkol: pracovat pro hlásání evangelia, být solí a světlem, být kvasem nového Božího lidu.

V této souvislosti bych se ještě jednou rád vrátil k našim vikariátním poutím do katedrály, které jsme konali letos během velikonoční doby.

Během tří velikonočních sobot se v katedrále vystříдалo všech deset vikariátů. Každá pouť byla trochu jiná, ale jedno měly všechny společné: velikou radost ze společenství Božího lidu. Mnozí psali a vyprávěli o tom, jak se nově nadechli Božího ducha, jak se mnozí poprvé nebo nově setkali s živým Kristem. Jedna účastnice psala, jak při modlitbě Otče náš měla pocit, že se celá katedrála chvěje v základech. A tu poznala, že se chvěla jenom ona, zasažena silou Boží přítomnosti...“ Tyto pouti jsou důkazem, že naše diecéze má v sobě jiskru života, že je na čem stavět, že není místo pro beznaděj a pesimismus.

Tento pastýřský list by musel být hodně dlouhý, kdybych chtěl alespoň některé vaše dojmy a zážitky připomenout. Myslím, že jedno mají všechna tato svědectví společné: rozhořela se víra mnohých, posílila naděje a roznítila láska. A to jsou dobré plody tohoto našeho poutního snažení.

Mohu vás už teď ujistit, že budeme příští rok v poutích pokračovat, jak si mnozí snažně přáli ve svých dopisech, třeba tím způsobem, že bych já přijel k vám do vikariátů. To všechno ještě dobře promysleme společně s otci vikáři.

Tento můj pastýřský list má ještě jeden důležitý cíl:

Chci Vás všechny otcovsky pozvat na hlavní oslavy 350 let naší diecéze, které se budou konat v sobotu 2. července 2005 v Litoměřicích na Dómském náměstí.

Těšíme se všichni na to, že hlavním celebrantem mše svaté v 10.30 na Dómském náměstí pod širým nebem bude český primas, Miloslav kardinál

Foto: Jan Rosenauer

Vlk, arcibiskup pražský. S ním budou koncebrovat biskupové a kněží z Čech a Moravy, mnozí zahraniční hosté. Věřím, že připutuje mnoho věřících z jiných diecézí celé republiky i ze zahraničí. Kéž je celý tento den, který pak bude pokračovat po mši svaté občerstvením a kulturním programem, odbornými přednáškami a večer koncertem v katedrále, dnem velikého díkůvzdání a dnem proseb o nové milosti. Tento slavnostní den, ale také mnohé další, jsou obdařeny zvláštními odpustky, které jsme z Říma dostali u příležitosti tohoto jubilea.

Věřím, že v tento den nebude nikdo, kdo je zdravý a schopný, aby nepřijel na tuto velkou diecézní slavnost. Prosím vás, zúčastněte se nejenom vy sami, ale pozvěte také mnohé další ve vaší blízkosti i ve vašem okolí. Prosím také nemocné, trpící a všechny strádající, aby obětovali svá utrpení za duchovní zdar a užitek této slavnosti.

S přáním hojných milostí do dalších let života naší drahé diecéze, na přímluvu svatého Felixe a svatého Viktorína a svaté Zdislavy vám všem posílám své požehnání.

Váš biskup + Pavel
V roce Eucharistie a 350 let diecéze v den památky sv. Norberta 6. června 2005.

Schleinitz, Maxmilián Rudolf, svobodný pán

1. biskup litoměřický (1655–1675)

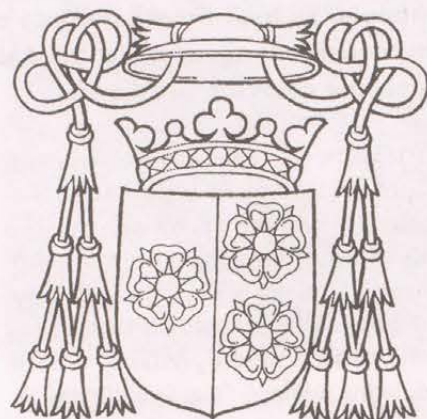
Narozen roku 1605 ve Varnsdorfu v rodě původně saském, který dal církvi pět biskupů a řadu prelátů. Po studiích doma odešel do Říma, kde získal doktorát teologie. Na počátku roku 1630 se vrátil do Čech a kardinál Harrach ho vysvětil na kněze. Působil na několika místech v duchovní správě, posléze se stal kanovníkem u sv. Víta v Praze, generálním vikářem a oficiálem kardinála Harracha. V roce 1637 byl jmenován proboštem kolegiální kapituly v Litoměřicích.

Císař Ferdinand III. jej dne 11. 12. 1647 jmenoval biskupem, ale jednání o zřízení litoměřického biskupství se v Římě protáhla až do roku 1655. To bylo zří-

zeno bulou papeže Alexandra VII. ze dne 3. 7. 1655, biskupova intronizace se v Litoměřicích uskutečnila až 25. 5. 1656.

Zahájil výstavbu barokní katedrály a stavbou pověřil italského mistra Giulia Broggia. Katedrála se stavěla v letech 1663–1670, ale vysvěcena byla až v roce 1681. Vytvořil důstojnou katedrální kapitolu a dal postavit čtyři kanovnické domy.

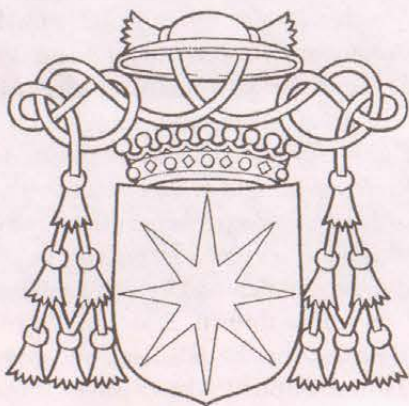
Biskup Schleinitz byl velkým milovníkem věd a umění a byl literárně činný. Český jazyk ovládal slovem i písmem. Zemřel 13. 10. 1675 a byl pohřben v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích před mariánským oltářem rozestavěného dómu.

Sternberg, Jaroslav František Ignác, hrabě

2. biskup litoměřický (1676–1709)

Narozen roku 1643, není známo kde studoval a kdy byl vysvěcen na kněze.

Brzy však dosáhl kanonikátu v Pasově, patrně před rokem 1669. Po smrti prvního litoměřického biskupa požádal o dosazení na litoměřický stolec. Císař Leopold I. jej pak 30. 10. 1675 jmenoval a papež Inocenc XI. 22. 6. 1676 potvrdil. Biskupské svěcení přijal v Praze z rukou arcibiskupa Jana Bedřicha z Waldsteina a dne 13. 9. 1676 byl intronizován v Litoměřicích.

Jako biskup dokončil stavbu litoměřické katedrály, první ordinace se konala 17. 9. 1677, ale k vysvěcení došlo až 21. 8. 1681. Podílel se i na stavbách minoritského chrámu sv. Jakuba (1682) a dominikánského chrámu sv. Michaela v Litoměřicích (1687). V letech 1681–1701

dal postavit Giuliem Broggiem biskupskou rezidenci, morový mariánský sloup na náměstí (1681) a položil základy k jezuitskému kostelu Panny Marie.

Tento typický barokní církevní velmož energicky potíral kacíře, rozvíjel velkou stavební činnost a byl velkým ctitelem Bolestné Matky Boží v Bohosudově. Rozhodl i o novém patronu diecéze, když roku 1679 získal v Římě ostatky sv. Felixe, které dal uložit do mensy oltáře sv. Václava. Roku 1687 získal i ostatky sv. Štěpána.

Biskup Sternberg spravoval diecézi až do své smrti 12. 4. 1709. Pohřben byl u hlavního oltáře v katedrále sv. Štěpána ve zvláštní hrobce.

Königsegg-Rottenfels, Hugo František, hrabě

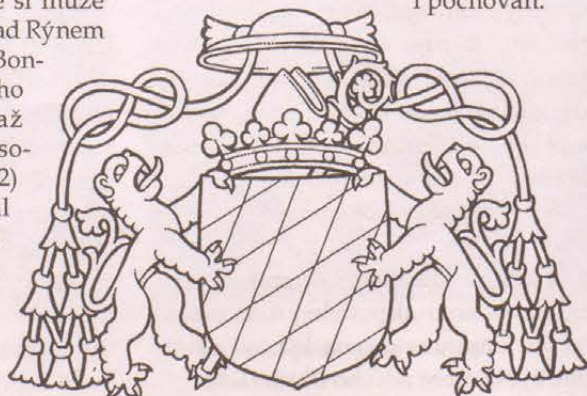
3. biskup litoměřický (1710–1720)

Narozen roku 1660 ve Vídni v rodině císařského tajného rady, komořího a vicekancléře. Již v jedenácti letech obdržel nižší svěcení a stal se kanovníkem ve Strasburgu. V té době začal studovat teologii a v roce 1677 obdržel další kanonikát v Lutychu, rok poté byl jmenován kanovníkem v Salzburgu. Tam byl v roce 1690 vysvěcen na kněze.

Do Čech přišel až v roce 1691 poté, co jej císař Leopold I. jmenoval proboštem kapituly na Vyšehradě. Poté se stal děkanem kapituly v Kolíně nad Rýnem. Rezi- denčním místem kolínských arcibiskupů byl po dlouhá léta Bonn, kde Königsegg prožil většinu svého života.

Po smrti biskupa Sternberga jej císař Josef I. dne 6. 8. 1709 jmenoval litoměřickým biskupem a dne 26. 1. 1710 obdržel z Říma konfirmaci i s tím, že si může ponechat svá obročí v Kolíně nad Rýnem a ve Strasburgu. Protože žil v Bonnu ještě delší dobu, došlo k jeho intronizaci v Litoměřicích až 11. 10. 1716. Odklad mohl způsobit i velký požár Litoměřic (1712) a mor (1713), který zdecimoval obyvatelstvo města. Zde zůstal patrně do konce roku 1717 a zbytek života prožil v Bonnu. Veškerá svěcení v diecézi již od roku 1711 vykonával královéhradecký biskup

Jan Adam hrabě Wratislav z Mitrowicz. Biskup Königsegg zemřel 6. 9. 1720 v Bonnu, kde byl i pochován.

Wratislav z Mitrovicz, Jan Adam Bernhard, hrabě

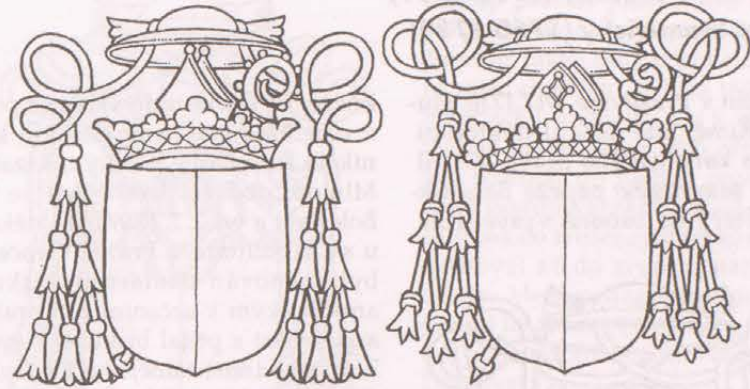
6. biskup královéhradecký (1711–1721)

4. biskup litoměřický (1721–1733)

Jmenovaný arcibiskup pražský (1733)

Narozen dne 20. 5. 1677 v šlechtické rodině, všichni čtyři bratři se věnovali duchovnímu stavu. Jan Adam studoval u jezuitů v Jindřichově Hradci a na kněze byl vysvěcen dne 15. 4. 1702. Záhy se stal kanovníkem v Olomouci, dne 27. 10. 1702 pak kanovníkem kapituly u sv. Víta v Praze. Byl proboštem několika kapitol, v roce 1709 byl jmenován proboštem Vyšehradské kapituly, o kterou se velmi zasloužil.

Dne 12. 11. 1710 byl císařem Josefem I. jmenován biskupem v Hradci Králové, což papež Klement XI. potvrdil. Biskupské svěcení přijal dne 14. 6. 1711 a v Hradci Králové byl intronizován 8. 9. 1711. Biskup Wratislav si vyprosil, že ze všech kanonikátů si může podržet vyšehradské proboštví, které držel až do své smrti. Za jeho vlády byla v Hradci Králové dostavěna biskupská rezidence (1719). Dověřil snahy svých předchůdců o zřízení bohosloveckého semináře. Ke své rozsáhlé stavební činnosti angažoval umělce nejvyšší kvality, jakými byli například G. B. Santini, P. Brandl, M. B. Braun a další.

Od roku 1711 konal svěcení i v litoměřické diecézi v zastoupení za nepřítomného biskupa Könnigsegga a po jeho smrti požádal o přeložení do Litoměřic. Tato translace byla dne 9. 1. 1721 schválena císařem Karlem VI. a dne 24. 9. 1721 byla potvrzena Svatým stolcem. Správy nové diecéze se ujal dne 3. 5. 1722, kdy byl slavnostně intronizován v litoměřické katedrále.

Za jeho vlády se v diecézi rozšířil počet farností i nových kostelů. Biskup Wratislav se zasloužil i o svatořečení Jana Nepomuckého a roku 1729 se osobně zúčastnil vyhlášení kanonizace tohoto světce v Praze. Dne 21. 5. 1730

uspořádal v Litoměřicích velkou svatojánskou slavnost. Byl i ctitelem Panny Marie a zasloužil se o poutní mariánský chrám v Křešicích.

Biskup Wratislav měl silné sociální citění a proslul svou štedrostí a charitativními činnostmi. Jako ctitel rodné řeči také podporoval pěstování českého jazyka.

Dne 5. 5. 1733 byl císařem Karlem VI. jmenován pražským arcibiskupem a odjel do Vídně císaři poděkovat za povýšení. Na zpáteční cestě onemocněl a dne 2. 6. 1733 zemřel v Mödlingu. Pohřben byl v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích u oltáře Panny Marie Bolesné.

Sachsen-Zeit, Mořic Adolf Karel, O. Melit., vévoda

Titulární arcibiskup pharsalský (1730–1759)

8. biskup královéhradecký (1732–1733)

5. biskup litoměřický (1733–1759)

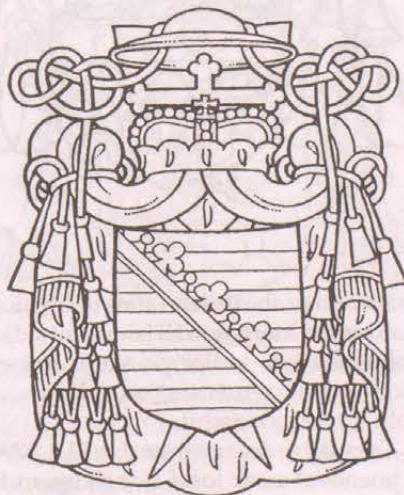
Narozen 1. 12. 1702 v Neustadtu nad Orlou v Sasku. Jeho strýc, kardinál a biskup ostříhomský, ho dal vychovat do kláštera v Györu a přivedl ho i k duchovnímu stavu. Dne 12. 6. 1718 přijal tonsuru a ještě téhož roku i další čtyři nižší svěcení. Již roku 1719 dosáhl kanonikátu v Kolíně nad Rýnem, roku 1722 v Osnabrücku. Vysvěcen na kněze byl 4. 3. 1725 v Drážďanech, téhož roku se stal děkanem v Kolíně nad Rýnem.

Dne 26. 7. 1730 ho papež Klement XII. jmenoval titulárním arcibiskupem pharsalským, konsekrován byl 27. 8. 1730. Téhož roku se stal i velkobailim řádu maltézkých rytířů a velkopřevorem s titulem říšského knížete.

Císařem Karlem VI. byl dne 8. 10. 1731 jmenován královéhradeckým biskupem, papež toto jmenování dne 3. 3. 1732 potvrdil. V Hradci Králové však dlouho nepobyl a požádal o přeložení do Litoměřic. Císař mu vyhověl a dne 4. 7. 1733 ho jmenoval biskupem litoměřickým,

což dne 1. 10. 1733 papež Klement XII. potvrdil. V litoměřické katedrále byl intronizován 7. 12. 1733.

Nádheremilovný biskup si v Litoměřicích zřídil vlastní malý dvůr, kde rozvinul složitou barokní etiketu. V re-

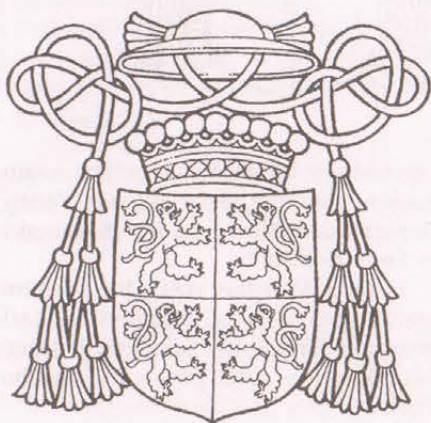
zidenci instaloval i galerii s 232 obrazy, z nichž 77 náleželo biskupství a 155 jich patřilo biskupovi jako soukromý majetek. Nákladný život mu způsobil dluhy a roku 1746 byl na něho dokonce uvalen konkurz. Finančně si poněkud pomohl, když byl roku 1748 jmenován Marií Terezií kanovníkem v Eichstädtu, kde obdržel výnosnou prebendu. Často cestoval a diecézi řídil převážně generální vikáři: Friedrich Reintsch (+1744), Wenzel Regner (do 1748), Bernhard Fischer (+1755) a Ignaz Jarschel. V roce 1733 byla zahájena stavba semináře Octaviem Broggiem, plně začal fungovat až roku 1755. Za jeho episkopátu zažily Litoměřice řadu vojenských vpádů – saský (1741), francouzský (1742) a poté i dva pruské (1744 a 1756). Za sedmileté války vedl řadu diplomatických jednání a posléze přešel do dočasného útočiště na proboštví sv. Hypolita v Hradišti u Znojma. Zde také dne 20. 6. 1759 zemřel a byl tam i pochován.

Waldstein, Emanuel Arnošt, hrabě

Světicí biskup pražský (1756-1759)

6. biskup litoměřický (1760-1789)

Narozen v Praze dne 17.7.1716, studoval v Římě, kde dosáhl doktorátu teologie a kanonického práva. Získal si přízeň samotného papeže Benedikta XIV., který ho osobně vysvětil na

kněze. Po návratu do vlasti se posléze v roce 1746 stal svatovítským kanovníkem a současně i českým kazatelem. Mimoto obdržel kanonikát ve Staré Boleslavi a od 2.2.1748 byl i děkanem u sv. Apolináře v Praze. V roce 1756 byl jmenován titulárním biskupem amylejským s určením pro pražskou arcidiecézi a přijal biskupské svěcení. Získal hodnost tamějšího kapitulního děkana, krátce byl i scholastikem metropolitní kapituly a generálním vikářem. Waldstein proslul jako bibliofil se skvělou a rozsáhlou knihovnou. Podporoval vědce a platil jim školené kopisty knižních a archivních fondů.

Marie Terezie ho dne 12.7.1759 jmenovala biskupem litoměřickým, papežem byl potvrzen a 19.3.1760 v litoměřické katedrále intronizován. Do své

rezidence si tento biskup-učenec přestěhoval svou velkolepou knihovnu, kterou neustále doplňoval nákupy. Nejraději měl české unikáty, zejména historických děl. S vědeckými badateli si dopisoval německy, česky, italsky, francouzsky a latinsky.

V roce 1783 byly zrušeny všechny biskupské semináře a také litoměřičtí bohoslovci museli přejít na nově zřízený generální seminář do Prahy a v roce 1784 došlo k rozšíření diecéze o Žatecko a Mladoboleslavsko. Za Josefa II. bylo zrušeno mnoho klášterů na území diecéze, zároveň však vzniklo 81 nových farností.

Biskup Waldstein zemřel ve své rezidenci v Litoměřicích dne 7.12.1789 a pohřben byl na litoměřickém hřbitově u Kaple sv. Jana Křtitele.

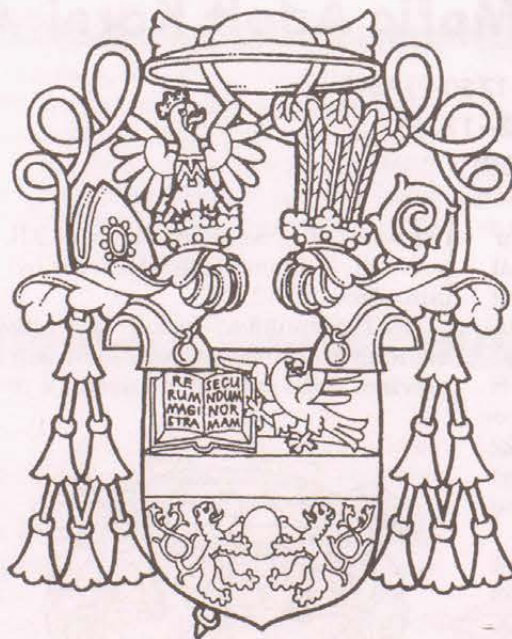
Kindermann ze Schulsteinu, Jan Ferdinand, rytíř

7. biskup litoměřický (1790-1801)

Narozen dne 27.9.1740 v obci Království u Šluknova, jeho dva starší bratři se stali řádovými knězi. Vystudoval v Praze filozofii a teologii a v roce 1765 byl vysvěcen na kněze. Poté působil jako vychovatel a připravil se na doktorát teologie, který získal v srpnu 1766.

Byl katechetou a posléze farářem v Kaplici a podnikl studijní cestu do Německa, na které se seznámil s reorganizační katolického školství. Po návratu přebudoval kaplickou školu, o jejíž výsledcích vydal zvláštní tištěnou zprávu. Ta vzbudila pozornost i u vídeňského dvora a Kindermann byl roku 1774 jmenován nejvyšším školským dozorcem v Čechách. O rok později byl Marií Terezií povolán do Vídně, aby se podílel na přípravě návrhu školské reformy v Čechách. Na jeho popud byla roku 1775 zřízena při malostranském gymnáziu v Praze katedra pedagogiky. Nejvyšším rozhodnutím ze dne 18.4.1777 byl povýšen do rytířského stavu.

Dne 1.3.1779 jej Marie Terezie ustanovila vrchním dohlížitelem nad významným poutním místem Bohosudovem, a to v souvislosti s otevřením tamní školy. I Josef II. byl Kindermannovi nakloněn a dne 24.12.1781 ho jmenoval vyšehradským proboštem, a to výhradně za zásluhy o povznesení školství. Tak se stal nejen zemským prelátem, ale

i držitelem proboštského statku Žitenice u Litoměřic, který sloužil jako letní sídlo proboštů a kde krátce po své instalaci zřídil první zemědělskou odbornou školu v celé monarchii.

Dvorským dekretem ze dne 31.1.1790 jej jmenoval císař Josef II. biskupem li-

toměřickým, ale zároveň projevil přání, aby pokračoval ve své práci v oblasti školství. Papež Pius VI. jeho jmenování potvrdil a Kindermann byl konsekrován. V litoměřické katedrále byl intronizován dne 10.10.1790.

Jako biskup byl jmenován generálním vizátorem školství v Čechách a dále řídil své školské reformy. Na svůj náklad založil v Litoměřicích dívčí pokračovací školu. Při vizitacích si vedle far, kostelů a škol všiml i zemědělské ekonomie na jednotlivých panstvích a zasloužil se o pěstování ovoce - zejména meruněk, vína a také chovu včel. Zřídil při litoměřickém domě zvláštní školský ústav, pečoval o seminář a staral se i o Bohosudov, který zachránil před zrušením. Mezi jeho spolupracovníky byli např. Josef Hurdálek (pozdější biskup litoměřický) a Alois Klár (zakladatel ústavu slepců v Praze). Pečoval i o české osadníky, o vydávání českých knih a o česky vydávané periodikum.

Zemřel dne 25.5.1801 a jako první z litoměřických biskupů byl pohřben na novém litoměřickém hřbitově, který sám roku 1791 vysvětil.

Chlumčanský z Chlumčan a z Přestavlk, Václav Leopold, rytíř

Světicí biskup pražský (1795–1802)

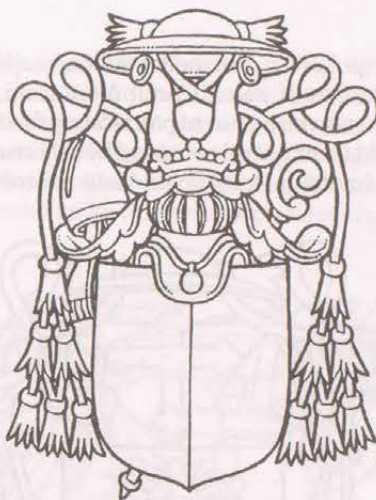
8. biskup litoměřický (1802–1815)

23. arcibiskup pražský (1815–1830)

Narozen na zámku v Hořticích dne 15. 11. 1749 v rodině starobylého šlechtického rodu. Studoval v Praze, stal se mistrem svobodných umění a získal bakalariát teologie a 13. 12. 1772 byl vysvěcen na kněze.

Nastoupil do duchovní služby a v roce 1779 byl zvolen kanovníkem metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, kde pak po dobu jedenácti let poutal pozornost jako znamenitý kazatel. Papežem Piem VI. byl jmenován titulárním biskupem kanejským a stal se generálním vikářem pražské arcidiecéze.

Dne 16. 10. 1801 ho císař František II. jmenoval litoměřickým biskupem, což papež Pius VII. potvrdil. Dne 30. 6. byl v litoměřické katedrále slavnostně intronizován. Jako diecézní

biskup proslul pastýřskou horlivostí, silným sociálním cítěním i charitativní činností, takže záhy si vysloužil označení „otec chudých“. V roce 1808 ho císař František I. jmenoval c. a k. skutečným tajným radou. Roku 1805 přenesl kněžský seminář do větších prostor zrušeného dominikánského kláštera a roku 1810 pak do zrušené jezuitské koleje, kde existoval až do zrušení nacistickými úřady. Mezi pedagogy semináře byl přijat i Josef Jungmann, který učil češtinu, přátelské styky udržoval i s Josefem Dobrovským.

Dne 30. 11. 1814 byl biskup Chlumčanský císařem jmenován pražským arcibiskupem a odešel z litoměřické diecéze. Zemřel dne 14. 6. 1830 v Praze a byl pohřben v katedrále sv. Víta ve staré arcibiskupské kapli.

Hurdálek, Josef František

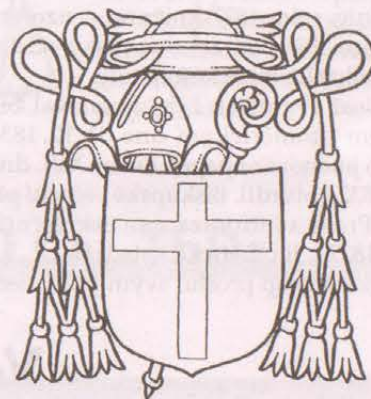
9. biskup litoměřický (1815–1822)

Narozen dne 6. 11. 1747 v Náchodě v rodině pláteníka. V Praze studoval filozofii a teologii, stal se mistrem filozofie a svobodných umění a bakalářem teologie a v roce 1771 byl vysvěcen na kněze. Poté byl ustaven prefektem kněžského semináře v Hradci Králové, v roce 1775 byl povolán do Vídně za prefekta Theresiana, ústavu pro vzdělávání šlechticů. V roce 1785 přijal místo rektora generálního semináře v Praze, kde setrval až do jeho zrušení v roce 1790.

Dne 17. 6. 1815 byl panovníkem jmenován litoměřickým biskupem, což

dne 18. 12. 1815 papež Pius VII. potvrdil. Konsekrován byl v Praze a v Litoměřicích dne 19. 3. 1816 intronizován. České národnostní a osvícenské kruhy jeho povýšení uvítaly s nadšením. Jako biskup se zaměřil na zvýšení úrovně výchovy kléru, postaral se o rozšíření seminární knihovny.

Z důvodu stáří a nemoci rezignoval na biskupský úřad dne 27. 2. 1822, odstěhoval se do Prahy, kde 27. 12. 1833 zemřel. Pohřben byl na malostranském hřbitově, roku 1890 byly jeho ostatky převezeny do rodného Náchoda.

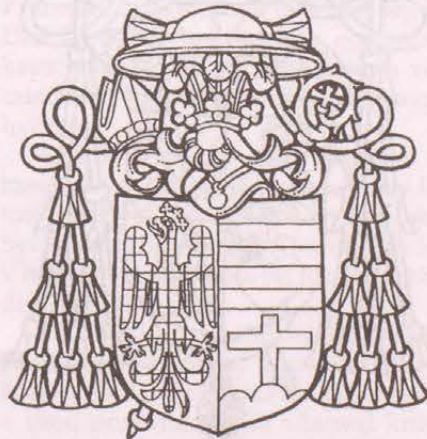
Milde, Vincenc Eduard

10. biskup litoměřický (1823–1832)

Arcibiskup vídeňský (1832–1853)

Narozen dne 11. 5. 1777 v Brně v rodině kniháře. Studoval filozofii v Olomouci a ve Vídni, kde v roce 1798 dokončil i svá teologická studia. Pak působil jako prefekt a korepetitor v semináři a jako katecheta. Na kněze byl vysvěcen ve Vídni až dne 9. 3. 1800, kdy dosáhl předepsaného kanonického věku. Poté kaplanem, od roku 1804 učil náboženství na vídeňské reálce a na akademii výtvarných umění.

V roce 1805 byl jmenován dvorním kaplanem a císař, který si ho cenil pro znalosti orientálních jazyků a pedagogiky, ho jmenoval profesorem nově zřízené stolice pedagogiky na vídeňské univerzitě. V roce 1811 vydal tiskem první svazek své „Učebnice všeobecného

vychovatelství“. Císař ho dne 17. 11. 1814 jmenoval čestným kanovníkem u sv. Štěpána ve Vídni, záhy byl jmenován i děkanem a školským inspektorem v Krems na Dunaji.

Po rezignaci litoměřického biskupa Hurdálka jmenoval císař Mildeho dne 16. 1. 1823 jeho nástupcem a dne 6. 5. byl papežem Piem VII. v Římě potvrzen. Konsekrován byl dne 13. 7. 1823 a dne 28. 9. byl v Litoměřicích intronizován. Jako biskup věnoval pozornost hlavně semináři, který bylo nutné stabilizovat. Dal opravit katedrálu i rezidenci.

Odešel do Vídně, kde byl jmenován vídeňským arcibiskupem a papež Řehoř XVI. dne 24. 2. 1832 jmenování potvrdil. Zemřel ve Vídni dne 14. 3. 1853, ve své závěti odkázal litoměřickému alumnátu 10 000 zlatých, dalších 1 200 určil pro chudinu diecéze a litoměřické katedrále věnoval symbolicky své srdce. To bylo vloženo do stříbrné schránky a dne 5. 4. 1853 slavnostně umístěno do pilíře katedrály u oltáře Panny Marie Bolestné.

Hille, Augustin Bartoloměj, ThDr.h.c.

11. biskup litoměřický (1832–1865)

Narozen dne 2. 12. 1786 ve Velkém Šenově u Šluknova v rodině krejčího. V Praze vystudoval filozofii a odešel na teologii do semináře ve své diecézi v Litoměřicích. Na kněze byl vysvěcen dne 23. 4. 1810.

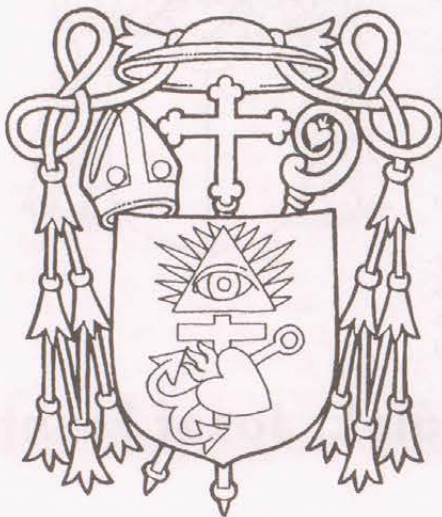
Nejprve kaplanoval ve Šluknově, kde u příležitosti tzv. reformačního jubilea roku 1818 napsal a v Drážďanech vydal pojednání: „Má nadále přetrvávat přehra mezi protestanty a katolíky?“ Ideu spolupráce mezi evangelíky a katolíky přijaly obě strany příznivě, o čemž svědčí skutečnost, že tato práce byla vydána celkem čtyřikrát a byla navíc přeložena do polštiny a latiny.

V roce 1820 byl povolán biskupem Hurdálkem do litoměřického semináře. Vedle funkce rektora řídil i katedru pastorální teologie. Byl literárně činný, vydal několik odborných knih a přispíval do Teologického časopisu. Biskup Milde, který si ho vážil, jej roku 1823 jmenoval konzistorním radou, roku 1826 čestným kanovníkem kapituly, roku 1827 knižním cenzorem a v roce 1831 obdržel ceynovský sídelní kanonikát litoměřické kapituly.

Císař František I. jej jmenoval biskupem litoměřickým dne 31. 12. 1831 a toto jmenování papež Řehoř XVI. dne 2. 7. 1832 potvrdil. Biskupské svěcení přijal v Praze a intronizace se uskutečnila 7. 10. 1832 v litoměřické katedrále.

Jako biskup proslul svým příkladem

a pokorou. Pro nedostatečně zajištěné duchovní založil podpůrný fond, pro nemocné duchovní pak léčebný fond. Pro chlapecký seminář získal bývalý císařský zámeček v Horní Polici. Vedle vzorné péče

o celou diecézi se zaměřil především na kněžský seminář. Dal vybudovat novou budovu pro chlapecký seminář v Bohosudově, kam uvedl po obnovení Tovaryšstvo Ježíšovo jako první v Čechách. Tou dobou vydal knižně „Odpolední pobožnosti pro neděle a svátky církevního roku“. Již v roce 1841 zavedl v diecézi svátek Božského

Srdce Páně v pátek po božitélové oktávě. V Litoměřicích zachránil barokní skvost Octavia Broggia – kostelík sv. Václava, který sloužil do té doby jako skladiště, dále kapli sv. Jana a kostel sv. Vavřince. Za jeho episkopátu bylo v diecézi postaveno přes 30 nových kostelů a kaplí. Zasloužil se o rozšíření školního vzdělání, které svěřil sestrám sv. Karla Boromějského (Teplice, Osek, Zákupy), sestrám sv. Františka (Česká Kamenice), školským sestrám Notre-Dame (Liberec) a také kongregaci sester sv. Kříže (Duchcov, Chumec, Litvínov a Chomutov) a piaristům (kolej v Liberci). Roku 1861 otevřel v Litoměřicích diecézní ústav pro hluchoněmé a také nemocnici. V diecézi pak vzniklo dalších 10 nemocnic a několik sirotčinců. Jako jediný z biskupů v českých zemích oslavil vydání tzv. únorové ústavy (26. 2. 1861) slavnou mší svatou, za což mu byl o rok později udělen titul tajného rady. Obdržel čestný doktorát Karlovy univerzity, papež ho jmenoval domácím papežským prelátem a císař František Josef I. mu udělil řád Leopoldův.

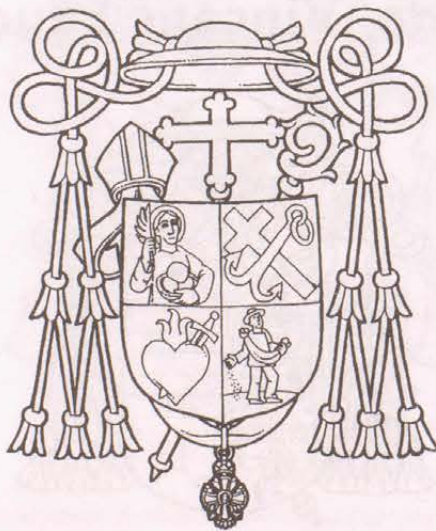
Zemřel dne 26. 4. 1865 ve své rezidenci. Pohřben byl dne 2. 5. do nové, jím zbudované hrobky na litoměřickém hřbitově. Jeho srdce bylo vloženo do stříbrné schránky a zazděno do pilíře katedrály u oltáře Nejsvětější Svátosti. Ve své závěti ustanovil svým jediným dědicem litoměřické biskupství.

Vahala, Augustin Pavel

12. biskup litoměřický (1866–1877)

Narozen dne 23. 1. 1802 v Palačově u Starého Jičína. Studoval v Olomouci, pak přešel do kněžského konviktu ve Vídni, kam byli přijímáni nejschopnější kandidáti kněžství z celé habsburské monarchie. Ve Vídni byl také 22. 9. 1827 vysvěcen na kněze.

Nejprve kaplanoval v Hranicích a poté byl povolán arcibiskupem do Olomouce na místo ceremoniáře a sekretáře. Později byl jmenován i skutečným konzistorním radou a čestným kanovníkem kolegiální kapituly. Do duchovní správy se zapojil v roce 1842, kdy se stal farářem v Mohelnici, brzy byl jmenován děkanem, pak vikářem arciproboštem a posléze školním dozorcem mohelnického okresu. Účastnil se mnohých významných církevních konferencí a za své úspěchy a zásluhy v pastoraci byl jmenován papežským tajným komořím a stal se nositelem Rytířského kříže řádu Františka Josefa.

Dne 16. 9. 1865 byl Vahala jmenován císařem Františkem Josefem I. litoměřickým biskupem, papežem Piem IX. poté dne 8. 1. 1866 potvrzen a dne 8. 4. 1866

v katedrále sv. Václava v Olomouci konsekrován. Dne 14. 4. téhož roku přijel do Roudnice nad Labem, kde byl ve své diecézi slavnostně uvítán. Odtud odjel lodí do Litoměřic, kde byl dne 15. 4. intronizován. Ještě ten den dal podnět ke zřízení vahalovské nadace pro diecézní ústav hluchoněmých. Jeho nástup byl silně poznamenán prusko-rakouskou válkou a jejími důsledky. Jako biskup byl poslancem českého zemského sněmu. Osobně se zúčastnil zasedání I. vatikánského koncilu, za jeho nepřítomnosti řídil diecézi generální vikář kanovník Josef Ackermann.

Biskup Vahala byl národnostně spravedlivý ordinář. Zemřel ve své rezidenci dne 10. 9. 1877 a pohřben byl na litoměřickém hřbitově. Srdce biskupa Vahaly bylo uloženo do schránky a zasazeno do jednoho z pilířů katedrály sv. Štěpána v Litoměřicích.

Frind, Antonín Ludvík

13. biskup litoměřický (1879–1881)

Narozen dne 9. 10. 1823 v Lipové u Šluknova v rolnické rodině. Jeho synovec Václav Antonín Frind se stal světicím biskupem pražským a další jeho příbuzný Jakob Frint (psáno s „t“) se stal biskupem v rakouském St. Pölten. Studoval v Praze filozofii, do semináře se vrátil do Litoměřic, kde byl dne 16. 7. 1847 vysvěcen na kněze. V pastoraci působil nejprve jako kaplan ve Varnsdorfu, poté se stal katechetou na litoměřickém gymnáziu a později i profesorem dějepisu a zeměpisu. Roku 1857 vyšla v Litoměřicích jeho modlitební kniha pro studující, která se dočkala trojího vydání, naposled roku 1877.

V roce 1859 byl jmenován ředitelem gymnázia v Chebu, kde začal vydávat i své nejvýznamnější dílo o českých církevních dějinách, které vyšlo v rozmezí let 1864–1878 ve čtyřech svazcích. Vydal také knížku „Stručné dějiny biskupů litoměřických“. Již jako renomovaný historik byl v roce 1869 zvolen kanovníkem metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, kde se stal roku 1874 kapitulním archivářem a bibliotekářem. Kapitulní archiv uspořádal a přestěhoval do vhodnějších prostor na Hradčanském náměstí.

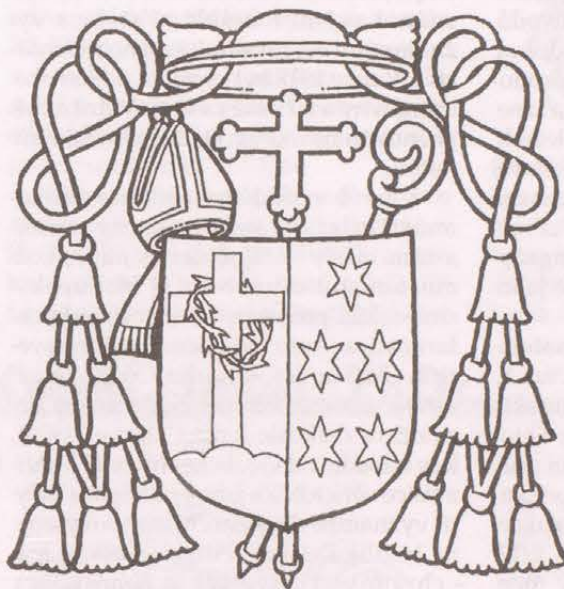
Za své zásluhy v oboru vychovatel-

ském a vědeckém obdržel rytířský kříž řádu Františka Josefa a dne 4. 12. 1872 byl zvolen mimořádným členem České královské společnosti nauk. Vydal dějiny pražských biskupů a arcibiskupů a také komentář ke Zjevení sv. Jana podle rukopi-

su v kapitulní knihovně, kde byly poprvé v Čechách použity fototypické obrazy. V roce 1874 vydal pamětní knihu k 900. výročí vzniku pražské diecéze a nové zpracování životopisu jeho oblíbeného světce sv. Jana Nepomuckého

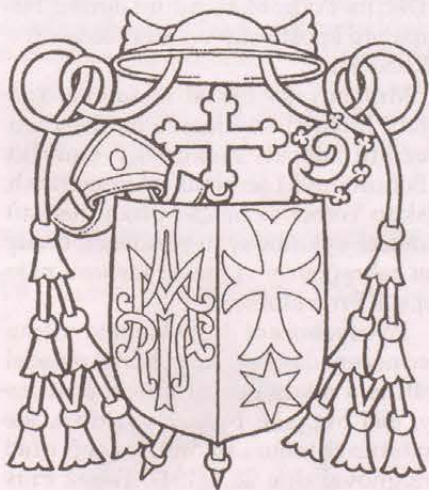
Po smrti litoměřického biskupa Vahaly následovala jeden a půl roku dlouhá sedisvakance, způsobená snad chystanou, ale neuskutečněnou úpravou hranic diecézí. Dne 25. 4. 1879 jej císař František Josef I. jmenuje sídelním biskupem v Litoměřicích a papež Lev XIII. jej potvrdil. Konsekrován byl ve svatovítské katedrále v Praze a dne 22. 6. 1879 byl v litoměřické katedrále slavnostně intronizován. Povinnosti biskupského úřadu přerušily jeho historické práce.

Zemřel dne 28. 10. 1881 a o tři dny později byl pohřben do biskupské hrobky na litoměřickém hřbitově. Jeho srdce bylo vloženo do schránky a zazděno do pilíře katedrály

Schöbel, Emanuel Jan Křtitel, O.Cr., ThDr.

14. biskup litoměřický (1882–1909)

Narozen dne 12. 2. 1824 v Radvanicích v německé mlynářské rodině. Studoval v Praze filozofii a teologii a vstoupil do rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou. V roce 1848 byl vysvěcen na kněze a v roce 1852 promován na doktora teologie.

Stal se suplujícím profesorem biblického studia na Karlově univerzitě, působil jako katecheta a profesor na vyšší obchodní škole v Praze. V roce 1860 vydal čtyři svazky „Učebnice náboženství pro vyspělou mládež“ a později i věrouku, mravouku a církevní dějiny. Dne 23. 1. 1879 byl řádovou generální kapitulou zvolen 41. generálem a velmistrem řádu křížovníků s červenou hvězdou.

Dne 30. 4. 1882 jej císař jmenoval litoměřickým biskupem a papež Pius IX. toto jmenování potvrdil a 6. 8. téhož roku byl v katedrále sv. Víta konsekrován. V litoměřické katedrále byl intronizován dne 15. 8. 1882.

Jako biskup zůstal národnostně i politicky nestranný a zaměřil se na řešení sociálních otázek diecézánů a svou pozornost také věnoval kněžskému semináři a přípravce v Bohosudově. K přednáškám a později i jako rektora semináře povolal do Litoměřic libereckého kaplana dr. Františka Korďače, pozdějšího pražského arcibiskupa. V mimořádné úctě choval diecézní ma-

riánská poutní místa, zejména Filipov a Bohosudov. Dne 11. 10. 1885 vysvětil ve Filipově nový chrám Panny Marie Pomocnice a osobně požádal generála redemptoristů, aby se tato kongregace ujala tohoto nového poutního místa. Za jeho episkopátu byla stavitelem Fr. Sanderem dokončena (1883–1889) stavba nové vysoké reprezentativní věže katedrály sv. Štěpána podle plánů architekta Jindřicha svobodného pána Ferstela. Na počátku 20. století dal ve svém biskupském zámku ve Stvolínkách zřídit letovisko pro chudé děti, které sám biskup financoval. Byl asistentem papežského trůnu a palatine, císařským skutečným radou, nositelem velkokříže řádu Františka Josefa.

Ve stáří již nebyl schopen vykonávat biskupské funkce, a tak birmování za něho uděloval pražský světicí biskup Frind. Biskup Schöbel zemřel dne 28. 11. 1909 a byl pohřben v biskupské hrobce na litoměřickém hřbitově. Jeho srdce bylo vloženo do stříbrné schránky a zasazeno do pilíře katedrály.

Gross, Josef, ThDr.h.c.

15. biskup litoměřický (1910–1931)

Narozen dne 10. 10. 1866 v Přimdě jako syn starosty. Po maturitě na piaristickém gymnáziu v Českých Budějovicích byl jako premiant, který se rozhodl pro kněžskou dráhu, představen tehdejšímu českobudějovickému biskupovi hraběti Schönbornovi. Ten mu navrhl, aby šel studovat do právě založené české koleje v Římě. Ze zdravotních důvodů z jeho cesty sešlo, a tak vystudoval v Praze. Zajímal se o sociální, národohospodářské a politické otázky a dne 4. 7. 1889 byl vysvěcen na kněze. V letech 1889–1910 působil v pastoraci v Sokolově, posléze jako arciděkan. Veškerou svou energii věnoval boji proti hnutí „Pryč od Říma“ (Los von Rom) a jeho angažovanost přesáhla nejenom hranice jeho farnosti, ale i diecéze.

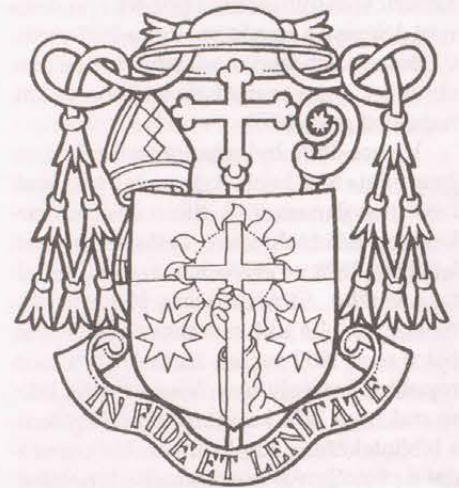
Dne 18. 3. 1910 byl jmenován císařem litoměřickým biskupem a papež Pius X. toto jmenování potvrdil. Biskupské svěcení přijal v katedrále sv. Víta a v litoměřické katedrále byl intronizován dne 5. 6. 1910. Jako biskup zahájil opravy katedrály, kde vedle celkové rekonstrukce dal vybudovat nové klenutí, roku 1912 rozšířil učiliště v Bohosudově, v roce

1925 uspořádal mariánský kongres s mezinárodní účastí a permanentní péči věnoval litoměřickému semináři. Pozornost upoutal svými vystoupeními na 23. eucharistickém kongresu ve Vídni (1912) a na sjezdu katolíků v Linci (1913). Biskup Gross několikrát navštívil Řím, a to v letech 1913, 1923, 1925 a 1928. Byl znám i svými rozsáhlými styky s významnými osobnostmi starého mocnářství. V roce 1917 byl povolán do panské sněmovny a k říšské radě ve Vídni a byl jmenován císařským skutečným tajným radou.

K nově vzniklému československému státu zaujal velmi opatrný postoj a sám nikdy veřejně nevystoupil, což mu umožnilo uchovat si biskupský stolec. Měl problémy s vizitací českých farností, a proto byl jmenován jeho světicím biskupem Antonín Čech. Velké ztráty doznala litoměřická diecéze po založení československé církve (1920), kdy odpadlo od katolické církve 47 kněží a tisíce věřících. Za jeho episkopátu byly tři významné diecézní chrámy povýšeny na baziliku minor (Filipov, Česká Lípa – chrám všech svatých a Bohosudov)

a v roce 1926 proběhl v Litoměřicích významný 4. mezinárodní misijní kongres.

Zemřel 20. 1. 1931 a o čtyři dny později byl pohřben do biskupské hrobky na litoměřickém hřbitově. Po jeho smrti řídil diecézi necelý rok kapitulní vikář Msgre ThDr. Adolf Šeblický.

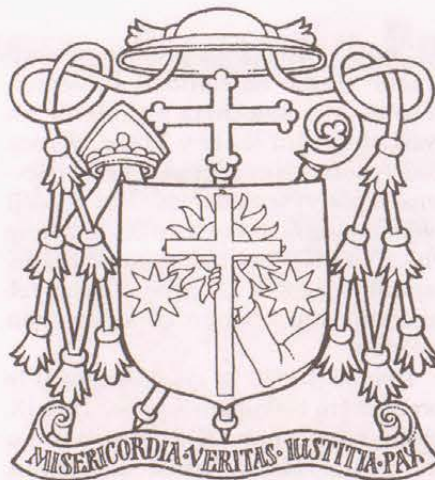
Weber, Antonín Alois, ThDr.

16. litoměřický biskup (1931–1947)

Narozen dne 24. 10. 1877 v obci Vlčí hora u Rumburku jako syn rolníka. Gymnázium absolvoval v Litoměřicích maturitou a přihlásil se na teologii. Tehdejší biskup Schöbel ho poslal na studia do Říma (Collegium Bohemicum), kde byl v roce 1901 vysvěcen na kněze a dosáhl doktorátu teologie.

Po návratu do vlasti kaplanoval v Teplicích, poté působil jako katecheta a učitel náboženství v Ústí n. L., kde později na reálce učil. V roce 1927 se stal skutečným radou a přisedicím litoměřické konsistoře. Dne 27. 6. 27 byl Sv. Stolicem jmenován sídelním kanovníkem kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích. Vládou ČSR byl však potvrzen až počátkem roku 1930 a dne 31. 3. téhož roku byl instalován. Nikdy politicky nevystupoval a byl národnostně smířlivý.

Po smrti litoměřického biskupa Grosse trvalo deset měsíců, než došlo k dohodě mezi Sv. Stolicem a československou vládou o jmenování Webera jeho nástupcem. Papež Pius XI. jej jmenoval dne 22. 10. 1931, biskupské svěcení přijal v pražské svatovítské katedrále dne 22. 11. téhož roku a dne 6. 12. 1931 byl ve své katedrále intronizován.

Jako biskup mírnil národnostní protiklady v diecézi a kladl důraz na náboženskou výchovu a na sociální a charitativní činnost. K české menšině se vždy choval spravedlivě. Zasloužil se o další rozšíření malého semináře v Bohosudově a ústavu pro hluchoněmé v Litoměřicích. V diecézi dal vystavět devět nových kostelů a dal renovovat biskupskou rezidenci. Dne 30. 5. 1937

vysvětil ve své katedrále jako hlavní světitel ThDr. Ignáce Arnože, rodáka z Děčína-Podmokel, na misijního biskupa pro apoštolský vikariát Bulawayo v Rhodesii.

Mnichovský diktát znamenal roztržení litoměřické diecéze na dvě části. Nacisté zabrali biskupský konvikt v Bohosudově i seminář v Litoměřicích. Biskup Weber se netěšil přízni nacistů a musel vyklidit svou rezidenci, úřady mu zabraňovaly vizitovat farnosti náležející k Protektorátu.

Po osvobození došlo k opětovnému sjednocení diecéze. Ač výborně ovládal češtinu a nikdy nevystupoval protičesky, měl být jako Němec vysídlen, ale podařilo se tomu zabránit. Na svůj úřad rezignoval dne 28. 1. 1947. Papež Pius XII. jmenoval biskupa Webera, který žil po rezignaci tiše v ústraní biskupské rezidence, titulárním biskupem samoským.

Zemřel 12. 9. 1948 a byl pohřben do biskupské hrobky na litoměřickém hřbitově. Dne 28. 10. 1995 propůjčil prezident České republiky Václav Havel biskupu Weberovi in memoriam řád T. G. Masaryka.

Trochta, Štěpán Maria, S.B.D., ThDr., kardinál

17. biskup litoměřický (1947–1974)

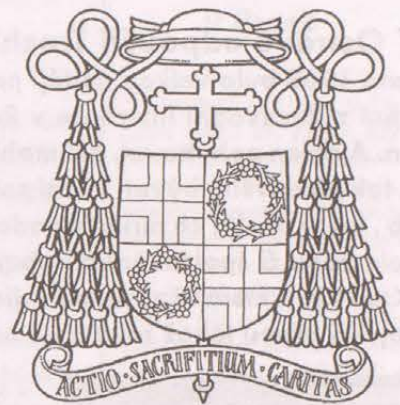
Narozen dne 26. 3. 1905 ve Francově Lhotě u Vsetína v rodině zeměděle. Bohosloví studoval v Itálii, kde také nastoupil do noviciátu salesiánů. V Turíně dokončil studia filozofie a teologie a v roce 1932 dosáhl doktorátu teologie a byl vysvěcen na kněze.

Působil jako vychovatel mládeže a profesor filozofie, pedagogiky a náboženství v salesiánském ústavu ve Fryštáku, v roce 1934 krátce v Ostravě. Vedl dohled nad výstavbou ústavu v Praze-Kobyliších. Za nacistické okupace byl vězněn v koncentračních táborech Mauthausen a Dachau do konce války.

Po rezignaci biskupa Webera byl papežem Piem XII. jmenován dne 27. 9. 1947 sídelním biskupem litoměřickým, 16. 11. byl v pražské katedrále konsekrován a dne

23. 11. 1947 byl v litoměřické katedrále slavnostně intronizován. Od listopadu 1951 byl internován ve své rezidenci, kde se dne 23. 4. 1952 vzdal řízení své diecéze. Tu poté řídil generální vikář Msgre Eduard Oliva. Biskup Trochta byl v roce 1953 zatčen a dne 23. 7. 1954 odsouzen za velezradu (tj. za zachování věrnosti Svatému Otci) k pětadvaceti letům vězení. Byl amnestován 9. 5. 1960 a po propuštění z vězení pracoval v několika civilních zaměstnáních. Po srdečním záchvatu v roce 1962 byl dán do důchodu. Rozsudek byl jako nezákonný zrušen soudem až 19. 7. 1968.

Biskup Trochta se mohl svého úřadu znovu ujmout až 1. 9. 1968. Papežem Pavlem VI. byl dne 28. 4. 1969 kreován kardinálem in pectore. Kardinál Trochta zemřel v litoměřické nemocnici dne

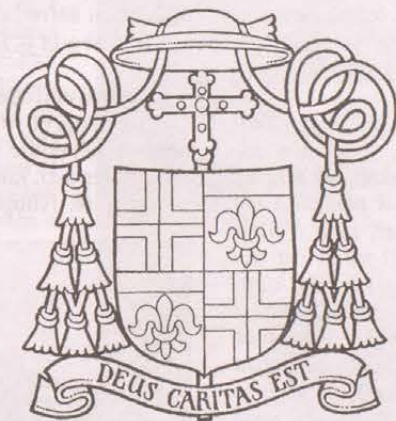

6. 4. 1974 a pohřben byl za mimořádných bezpečnostních opatření ze strany komunistického režimu do biskupské hrobky na litoměřickém hřbitově. Opuštěnou diecézi potom až do 27. 8. 1989 spravoval kapitulní vikář Josef Hendrich.

Koukl, Josef, ThDr.

18. biskup litoměřický (1989–2003)

Narozen v Brně dne 8. 11. 1926, studoval na teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a na kněze byl vysvěcen 23. 4. 1950. Krátce kaplanoval v Sokolově, potom nastoupil základní vojenskou službu, kterou absolvoval v oddílech PTP. Stal se vikářem u sv. Víta, administrátorem ve Stodůlkách u Prahy, posléze přešel do Kladrub u Stříbra a současně od roku 1969 byl vikářem okresu Tachov. V letech 1970–1975 působil jako spirituál litoměřického semináře. Dne 5. 3. 1974 byl promován na doktora teologie. Na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích přednášel morální teologii, a to od roku 1975 až do roku 1989. Současně byl farářem ve Velemíně u Lovosic a v letech

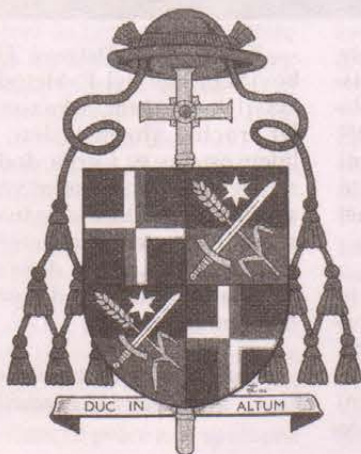
1987–1989 kanovníkem kapituly Věch svatých na Pražském hradě.

Litoměřickým biskupem byl jmenován papežem Janem Pavlem II. dne 26. 7. 1989 a dne 27. 8. téhož roku přijal v litoměřické katedrále biskupské svěcení, zároveň byl i slavnostně intronizován. V rámci české biskupské konference se stal předsedou komise biblické a předsedou subkomise pro romské obyvatelstvo.

Biskup Josef Koukl spravoval diecézi do jmenování nástupce (24. 12. 2003) jako sídelní biskup. Jako emeritní biskup zůstává nadále v Litoměřicích a mimo jiné je pověřen funkcí biskupského vikáře litoměřické diecéze pro styk se zahraničím.

Posád, Pavel, Mgr.

19. biskup litoměřický (2004–)

Narozen v Budkově u Třebíče dne 28. 6. 1953. Studoval na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě se sídlem v Litoměřicích a dne 26. 6. 1977 byl vysvěcen na kněze.

Kněžskou službu vykonával po tři roky jako kaplan nejprve v Pozořicích, potom v Brně-Židenicích a v Lomnici u Tišnova. Od roku 1980 působil jako farář v Ratiškovcích u Hodonína, po dvou letech byl na zásah státní správy přeložen do pohraniční farnosti Drnovce. V roce 1. 8. 1990 se stal farářem u sv. Tomáše v Brně a po třech letech byl jmenován spirituálem olomouckého Arcibiskupského semináře. Kromě

výchovy bohoslovců se věnoval trvalé formaci kněží a stálých jáhnů brněnské diecéze. Vedl duchovní cvičení laiků, byl členem kněžské rady a členem komise ČBK pro kněžstvo.

V semináři působil až do svého jmenování litoměřickým biskupem dne 24. 12. 2003. Vysvěcen a intronizován byl v litoměřické katedrále dne 28. února 2004.

K zpracování článku bylo použito knihy Milana M. Bubna: Encyklopedie českých a moravských biskupů, kterou vydalo vydavatelství Logis s.r.o.

Doba Pražského jara

V Ostravě odpouští Trochta Čechům

Jaro 1968 bylo velkou nadějí pro český národ a pro Štěpána znamenalo i uvolnění z dosavadní internace v Radvanově. Mohl se pohybovat volněji. A nejen on. A nejen pohybovat, ale mohlo se i svobodněji a volněji mluvit a organizovat. A tak především bývalí vězni souzení za svou protistátní činnost podle § 231/48 Sb, který poslal za mříže v padesátých letech mnoho dobrých lidí za tak zvanou velezradu či spolčování a pobuřování proti republice, založili organizaci K 231 /Klub 231), která však neměla dlouhého trvání, protože po příchodu spojeneckých vojsk v srpnu téhož roku byla brzy prohlášena za organizaci protistátní.

Trochta po příletu do Ostravy

Klub 231 uspořádal 5. května 1968 v Ostravě svůj sjezd, aby si dále upřesňoval své postavení a způsob, jaká stanoviska zaujímat jak k věcem bolestivým minulým, tak i nadějným budoucím. Organizátoři nemohli přitom přehlédnout či opomenout tak výraznou postavu katolické církve, jakou byl po léta persekovaný a i široké laické veřejnosti dobře známý ThDr. Štěpán Trochta, a tak jej na zasedání sjezdu rovněž přizvali. Ten pozvání samozřejmě nejen přijal, ale i rád přijel.

Začínalo se v Ostravě-Mariánských Horách v kostele Panny Marie Královny a všichni očekávali, s jak plamennou výzvou a snad i vyjádřením touhy po odplatě vystoupí ve své homilii právě tento pronásledovaný biskup. Z prepisu jeho promluvy vybíráme alespoň několik charakteristických myšlenek prokazujících opět jeho široké srdce:

„...A tak si myslím, že dnes bychom se měli trochu poďívat na život té naší generace a musíme si přiznat, že to byl život těžký, plný zkoušek a všelijakých tragických přeměn a zvrátů a nyní jsme v okamžiku, kdy máme podle svých lidských sil a podle Boží pomoci rozhodnout, aby ten náš budoucí život byl krásnější

a spokojenější... Kolikrát nás postihne v tom našem životě něco nemilého. Maličko, krátký čas a radujeme se se svými milými, a krátký čas a jsme od nich násilím odtrženi. Krátký čas a věnujeme se práci, kterou jsme si vyvolili za své životní povolání a za náplň svého života a krátký čas a jsme od ní odtrženi a musíme dělat něco, co třeba se přiči naší povaze... Vy tomu mnozí rozumíte a víte, co to znamená! Vy víte, že ten krátký čas je dlouhý tenkrát, jestliže je plný bolesti a utrpení a že utíká velice rychle, jestliže jej prožíváme ve štěstí.

Opakují ovšem – mlýny Boží melou pomalu, ale melou jistě. A nás to kolikrát tak strašně bolí, že melou tak pomalu a my pláceme a kvílíme, jestli v situacích těžkých svět jde kolem nás a raduje se... Dnes je den, který učinil Pán, radujeme se plesejme v něm. Neboť to, za co musíme být vděční Pánu Bohu, je opravdu dílem těch Božích mlýnů, je dílem Prozřetelnosti Boží. My jsme k tomu přispěli málo. Ale přece možno říci, že zásluhy a utrpení a modlitby lidí byly nahuštěny a že se tady něco muselo protrhnout, že něco se v našem národě zrodilo... Zrodilo se to po velkých útrapách a bolestech.

A my dnes nejen děkujeme Pánu Bohu za to, že nás převedl mořem rudým bez toho, aniž bychom byli zaplaveni vlnami, nýbrž dnes prosíme Pána Boha, aby nám v tento okamžik dal milosti, světlo, sílu, dary Ducha svatého v míře veliké, abychom při kladení základů k nové epoše dějinné nenechali se strhnout opět novými chybami, protože deformace minulých plodily deformace současné a nynější by zplodily budoucí...

Musíme rozumět svobodě tak, že se nesmíme v těchto okamžicích nechat strhnout k nějakým záštím anebo touhou po pomstě. Ne, nic

takového křesťanská duše nezná... Je třeba uplatnit celou křesťanskou lásku se všemi ostatními ctnostmi, které jsou potřebné k budování blahobytu hmotného i duchovního našeho národa... Rozhodněme se pro to – s pomocí Boží.“

Po mši svaté se Štěpán aktivně zúčastnil i zasedání tohoto Klubu v tehdejším Kulturním domě VŽKG, dnes je to Kulturní dům města Ostravy. Byl tam velice vřele uvítán a k jeho slovům se tehdy přihlásil i šéfredaktor deníku Nová svoboda p. Boublík.

Výše uvedené myšlenky z jeho projevu nenesou ani náznak nějakého bolestinství a ukřivdnosti, které by volaly po odplatě. Naopak – výzva

Na leteckém v Mošnově – roku 1969

k lásce. Jako před dvaceti lety, když se při nástupu na biskupský stolec modlil na hřbitově v Litoměřicích a odpouštěl nacistům. Měl s těmi Božími mlýny opravdu své přebohaté zkušenosti. A už v nich uměl i čist.

Znovu se to projevilo v jakoby až tvrdé realitě v souvislosti s jeho smrtí. Když mu den před tím církevní tajemník vyhrožoval, že pokud nesplní jeho požadavky, tak mu „zpre-

ráží jeho pracky“, to chudák nemohl tušit, že sice už druhý den bude mít od kardinála pokoj, ale do roka že sám skončí pod koly nákladního auta s tak roztržitými končetinami, že si ho lékaři vůbec netroufali znovu nějak poskládat. A následně srůstý byly opět tak nešťastné, že je museli znovu lámat a operovat, aby byl aspoň trochu provozuschopný a ne zcela nemožoucí.

Do Ostravy se Štěpán vrátil opět až po svém znovunastolení na biskupský stolec, a to počátkem července r. 1969, když tam přijel u příležitosti putování ostatků sv. Cyrila. Tenkrát s ním do Mošnova současně přiletěl kromě jiných i Don Miša a také Karel Gott. Ostravské organizační záležitosti měl spolu s jinými na starosti i salesián P. Medoděj Hasilík. Ten když zpozoroval Karla Gotta, šel za ním se slovy: „Mistře, mohl bych Vám představit pana biskupa Štěpána Trochtu?“ – „Ano, budu rád.“ A tak došlo ke vzájemnému seznámení. A nejen to, po rozhovoru a obeznámením se s plány na stavbu nového kostela v Porubě přislíbil K. Gott, že na podporu uspořádá v Ostravě koncert. Následná normalizace však odnesla jak koncert, tak i plány na novou výstavbu.

Když pak v Ostravě Třebovicích, kde byl P. Metoděj Hasilík farářem, ukazoval Dr. Trochta shromážděným lidem ostatky sv. Cyrila, dodal mimo jiné: „Přinesl jsem vám svatého Cyrila, Metoděje tu už máte.“ (tím mnil jejich faráře). To byl celý on, který dokázal svérázně přibližovat dimenzi božskou té lidské.

(dle dochovaných dokladů a svědectví M. Machálka)

Rehabilitace

Svědectví při rehabilitaci

Pražské jaro 68 měnilo postupně společenské klima v celé vlasti. Týkalo se to i oblasti víry. Přístup k těmto změnám byl různě odvážný. Štěpán patřil ke skupině prozíravých, upozorňoval, že po Praze se pohybuje mnoho agentů KGB. Byl v předstihu a viděl dál.

Kněží i aktivní laici litoměřické diecéze žádali svého biskupa, aby se vrátil ke své službě. Cítil se zodpovědný, ale jako podmínečně propuštěný politický zločinec nepokládal za správné ujmout se své funkce před provedením zákonné rehabilitace. K tomu se připojovaly i různé organizace. Pozoruhodný je hlas, který zazněl od jeho bývalých koncentračnických spoluvězňů, jako např. Výbor politických vězňů z Dachau, který poslal 25. května 1968 „**PODNĚT** Generální prokuratuře v Praze ve věci zrušení nezákonného rozsudku nad ThDr. Štěpánem Trochta, biskupem litoměřickým“. Z tohoto dokladu, jakož i z obdobného od bývalých vězňů mauthausenských při stejné příležitosti, vyjímáme (po vypuštění informací již známých či jinde uváděných):

„...V roce 1938 byl zvolen (Trochta) do Ústředí jako náčelník duchovní rady Junáka. Jak úzce byl spjat s Junákem je vidět i z toho, že v r. 1947 po jmenování litoměřickým biskupem si zvolil do svého znaku i symbol Junáka.

Bratr ThDr. Štěpán Trochta zůstal nadále dobrým a upřímným vlastencem, milujícím vlast a národ... V květnu 1939 vypracoval ideový program pro českou mládež, v níž velká část je věnována rodné řeči, vlasti a národu.

V červnu 1939 v YMCE v Praze Na Poříčí hovořil opět k mládeži na téma Mravnost v národě. Byl to velmi progresivní referát. Hned v začátcích projevu mj. pronesl odvážná slova: „To slovo „vůdce“ nemá u nás z pochopitelných důvodů moc dobrý zvuk a mně samotnému je nesympatické...“

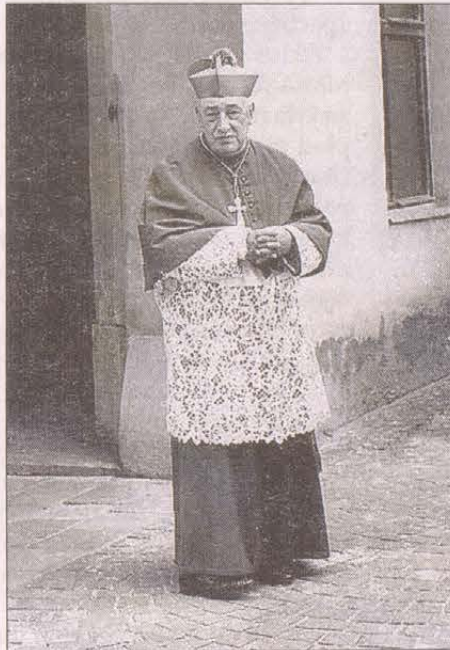
Gestapo mu vytýkalo mj. také, že poskytl v r. 1938 útulek skupině asi 40 dětí v klášteře salesiánů v Praze-Kobylisích. Skupina odjela potom do Londýna. V klášteře byla do té doby, než byla vyřízena všechna organizační zajištění k jejich odjezdu. Dále br. Dr. Trochta ukrýval i jiné osoby židovského původu, jako např. bratry Ottu a Roberta Reisovy, kterým se podařilo odjet do Itálie a potom do Anglie... Byl obviňován, že skrýval v klášteře inženýra Suchého, židovského původu, dále umělce Sašu Leontěva, Žida ruského původu, dále byl obviňován z odbojové protinacistické práce a ze spoluprá-

ce s univ. prof. Dr. Ulrichem.

...V Mauthausenu byl zařazen do trestního oddílu se Židy, s nimiž musel vykonávat potupné a těžké práce, nosil kamení a odnášel fekálie. Esesmani a kápoové trestní oddíl doprovázeli bitím, kopáním a ubíjením...

...Když v Dachau na jaře 1945 vypukla tyfová epidemie, br. Dr. Trochta se ihned přihlásil do dobrovolné pomoci. Vodil nemocné z volných bloků do táborové nemocnice, nebo je pomáhal nosit na nosítkách, nebo je dokonce odnášel na zádech, aby se jim včas dostalo ošetření. Sám se vydával velkmu nebezpečí nálezky. Pro něho však pomoc kamarádovi byla prvořadým úkolem před vším ostatním.

Bratr ThDr. Štěpán Trochta byl zatčen v lednu r. 1953. Byl ve vyšetřovací vazbě StB bezmála 19 měsíců. Tak dlouhá vyšetřovací vazba v podmínkách dnes již obecně známých, dále tvrdý, bezohledný a cynický způsob vyšetřování... je jistě dostačující okolnost, aby duševní rovnováha vyšetřovance byla rozrušena, aby byla narušena psycho-neurotická soustava a aby

Ne vždy se mohl Trochta usmívat

byl i fyzicky docela zlomen...

Po rozsudku, který odsouzený br. ThDr. Trochta jen vyslechl, ale který mu nikdy nebyl písemně předložen, byl umístěn opět na dobu jednoho měsíce do samovazby v Ruzyni. Asi začátkem září 1954 byl odvezen do krajské nemocnice v Litoměřicích a tam byl opět vyšetřován, prý „v krajském měřítku“. Bylo s ním opět jednáno jako s obyčejným vyšetřovancem před odsouzením (zavazování očí, želízka apod.) a zbaven všech výhod, jež byly poskytovány odsouzeným. V této věznicí pobyl až do konce února 1955. Prodělal tedy přibližně 26 měsíců nepřetržité vyšetřovací vazby...

Dopis Nejvyšší státní prokuratuře v Praze

Spoluvězně z koncentračního tábora v Dachau znají br. ThDr. Štěpána Trochta jako člověka nanejvýš čestného, statečného, nebojácného, obětavého, vřelého vlastence, humanistu nečinného rozdílu mezi příslušníky různých náboženství a ras a vůbec jako vzorného člověka. Tím tíže nesou nespravedlnost, kterou mu připravila StB a pak i soud.

Proto žádáme, aby s urychlením byla tato nespravedlnost odstraněna a br. Štěpán Trochta byl s urychlením plně soudně i občansky rehabilitován.

„Kolektiv bývalých mauthausenských politických vězňů prosí Nejvyšší státní prokuraturu v Praze, aby rehabilitace biskupa ThDr. Štěpána Trochty byla s možným urychlením provedena a jmenovaný dosazen na své místo v Litoměřicích.

Známe bratra Dr. Štěpána Trochta jako vzácného a obětavého člověka v koncentračním táboře v Mauthausenu, tehdejšího „Vernichtungslagru“ (vyhlazovacího tábora), kde byl velmi bit a nucen dělati ty nejhorší práce jako nenáviděný kněz...

Po svém návratu do osvobozené vlasti byl pověřen, aby vyjednával... o případnou dohodu s KSČ. Tato dohoda se neuskutečnila a Trochta prodělal těžkou persekuci v osvobozené vlasti, již upřímně miluje... Věřící občané v Litoměřicích volají po návratu svého biskupa.

Proto i my podepsaní mauthausenští političtí vězňové doporučujeme rehabilitaci tohoto vzácného kněze trpitele, jehož žádost podporujeme a stavíme se s vědomím plně zodpovědnosti za ni.

Další doporučení podáme u Nejv. stát. prokuratury ihned, jakmile podepsanému výboru Mauthausenských dojdou podpisy spolubratří jak z Prahy, tak z venkova, Olomouce, Brna a Ostravy...

(doklady z archivu MV v Praze)

Kardinál Trochta a bozkovský poutní chrám

Když archanděl Gabriel zvěstoval Panně Marii, že se stane matkou Syna Božího, Vykupitele světa, dodal, jako by ji chtěl utvrdit ve víře v možnost jejího panenského mateřství: „A hle, Alžběta, příbuzná tvá, i ona počala syna ve stáří svém a nyní jest již v šestém měsíci, ta, která slove neplodná, neboť nemožná není u Boha žádná věc.“

Na tato přesvědčivá slova pronesla Marie ve vši pokoře svá velká a pro nás tak významná slova: „Aj, já dívka páně, staníš se mi podle slova tvého.“

Nejen slova andělova, ale i vnitřní hlas duše ji utvrdil, že veliké dílo vykoupení lidského započalo a její mateřské, andělsky čisté srdce se zardovalo v tiché pokoře, že si zvolil právě ji všemohoucí Bůh k uskutečnění velikých plánů své lásky, určených k věčné záchraně a povýšení lidstva k dětenství Božímu. Její nitro bylo zmítáno nezadržitelnou touhou svěřit své tajemství osobě, která byla po ní nejhluběji zasvěcena do plánů Boží lásky a srdce nedalo jí pokoje, dokud se neodebrala k své tetě Alžbětě do hor judských, aby jí otevřela tajemství svého panenského nitra.

Svatý evangelista Lukáš nám naznačuje, s jakou touhou spěchala Maria k Ebronu, aby navštívila svatou Alžbětu, matku Jana Křtitele, který měl připravovat cesty Ježíši Kristu. „A Maria postaví v těch dnech, odešla s chvatem na hory do města Judova, a všedší do domu Zachariášova, pozdravila Alžbětu. Jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, dítě zaplesalo v životě jejím a Alžběta byla naplněna Duchem svatým. I zvolala silným hlasem: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého. Odkud mi to, aby Matka Pána mého přišla ke mně? Neboť hle, jak došel hlas pozdravu tvého do mých uší, zaplesalo radostí dítě v životě mém. Blahoslavená, která uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které již byly pověděny od Pána.“ (Lk 1, 39–45.)

Setkání dvou největších žen, které spolupracovaly na našem vykoupení, umožnilo vlastně i prvé setkání Ježíše Krista s Janem Křtitelem. Toto setkání bylo tak intimní a účinné, že přinutilo nejblahoslavenější Matku k chvalozpěvu, který je nejkrásnějším

hymnem opěvujícím milosrdnou všemohoucí lásku Boží, s jakým se ve Písmu setkáváme: „Velebí duše má Hospodina, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém, že shlédl na ponížení své služebnice, neboť hle, od této chvíle mě budou blahoslaviti všechna pokolení, protože veliké věci učinil mi mocný.“

Na tuto pouť Matky Boží do hor judských musím nutně mysliti, mám-li napsat několik slov do bozkovského sborníku o Panně Marii. V bozkovské svatyni na horách zasvěcené „Navštívení Panny Marie“ zvolila si Matka Boží své oblíbené sídlo, kde žehná, těší a divy tvoří.

Vy poutníci, kteří sem putujete, spěchejte sem vždy s takovou touhou a žádostivostí, jak spěchala kdysi Maria na hory judské. Spěchejte sem za Marií, aby vám ukázala Ježíše, plod života svého, tak aby se při eucharistickém doteku s Božím dítětem pohnulo celé vaše očistěné nitro k nejlepšímu předsevzetím a k dokonalému křesťanskému životu, který se raduje netoliko z Boží lásky, nýbrž který chce na jejím pronikání do duší a do společnosti lidské účinně spolupracovat.

A zpívejte nadšeně Magnificat. V bozkovském chrámu Navštívení Panny Marie na horách mělo by se zpívati „Velebí duše má Hospodina“ s největším zápalem a největší vroucností, protože toto posvátné místo vybízí k takovému chvalozpěvu s neodolatelnou mocí.

Velebte v Bozkově celou duší Hospodina.

Bůh potom na přímluvu své ponížené služebnice Marie shlédne i na vaše ponížení a budoucí pokolení budou vám blahoslaviti, neboť vašim prostřednictvím učiní veliké věci Ten, jenž je Mocný a jehož milosrdenství nemá konce pro ty, kteří se ho bojí. On rozptýlí pyšné a mocné a povýší ty, kteří jsou poníženi. Nedopustí, aby trpěli bídu a hlad spravedliví, bohaté však přesvědčí o marnosti jejich nízké chamtivosti.

Tak zpívejte a tak se modlete v Bozkově u Panny Marie na horách, a vaše putování prospěje vašim duším a vyprosí národu věčnou záštitu Toho, jenž je mocný.

+Štěpán, biskup litoměřický
V Litoměřicích, dne 8. září 1948 na
svátek Narození Panny Marie

Bez Božího požehnání marné Euro- namáhání

**Krátký duchovní komentář
nad současnou politikou**

V poslední době se zdá, že se naše mediální společnost propadá do velkých zmatků. Ukazatelem je především potíž s tou tolik zmiňovanou „Euroústavou“. Zatím: Kolébka osvícenství a dědicové Velké revoluce ve Francii tuto ústavu odmítli stejně jako Holanďané. Poplašené komentáře politiků vyvolávají tři roviny zamyšlení:

1. Pokud se Evropa vzdala svých duchovních – křesťanských – kořenů, což zatím činí, pokud jiné kořeny nenalezla – což zatím neučinila, pak staví klasický dům na písku, jak o něm hovoří sám Ježíš. Vzájemné vztahy mezi státy, v politice a ekonomice, které jsou zakotveny na nedůvěře, to vedlo zatím jen k jedinému: Obehnala se Evropa hradbou strohých zákonů a předpisů, v nichž se nikdo nevyzná – Euroústava. Je to krok zpět minimálně do starozákonních praktik. Jestli toto má být naděje pro Evropu v dalších staletí, pak je to naděje sebevraha...

2. Dosavadní vývoj potvrzuje základní tisíciletou náboženskou zkušenost: Každý dobrý čin (natož zákon) musí být promodlený, vyprošený, požehnaný od Boha. Naše země a potažmo Evropa se však nedostatečně modlí, naši politici nedostatečně prosí, naše společnost nestojí o požehnání, protože nestojí o Boha. Z minulosti bychom mohli najít X příkladů, jak to se společnostmi na této cestě tragicky dopadlo.

3. Je ostudou tzv. křesťanských politických stran v Evropě, že nedokáží naprosto rázně, stručně a otevřeně vyslovit tyto výše uvedené skutečnosti.

J. T.

Víkend pro otce a dospívajícího syna

Prožít se svým otcem sami dva víkend? Nechat se furt poučovat od pátku až do neděle? Nudit se s ním? No to je šílená představa. Vždyť on je naprosto mimo a nechápe, jak jde život! O podobné experimenty nemám rozhodně zájem! To si radši vyrazím s kamarády.

liš mateřské a žádné otcovské péče, má v životě problémy. Proto se vztah mezi matkou a dospívajícím synem může stát i výbušný bez ohledu na to, že matka se snaží dělat vše správně. Přes všechnu její snahu přijde doba dospívání, kdy jí syn začne ignorovat, chovat se neuctivě a někdy dokonce sáhne i k násilí. Je to tím, že se syn podvědomě snaží vymanit ze slepé poslušnosti a citové závislosti na matce, což je pro jeho samostatný život nezbytné.

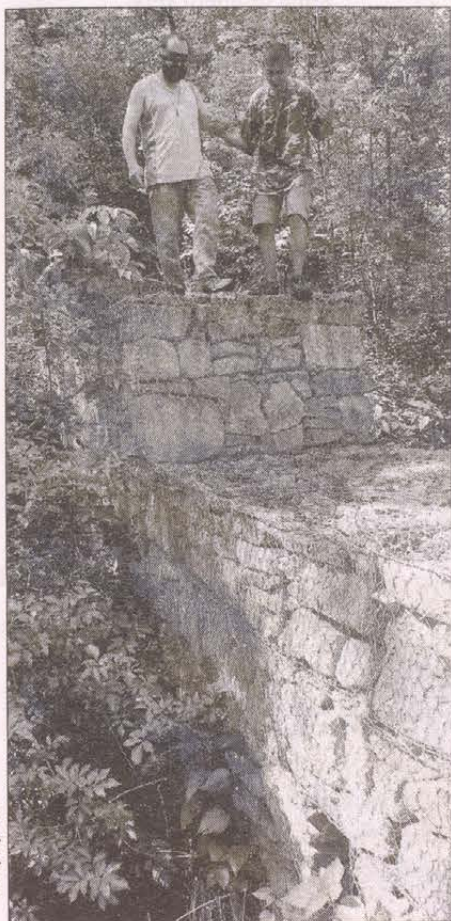
Toto prolomení ale nedokáže, pokud nenaváže kontakt se starším mužem. Pouze muži mohou vést, povzbuzovat a sytit mladíka, když dospívá a přivítat ho do světa mužů. Proto se vždy starší muži scházeli s dospívajícími, předávali jim svoji tradici a pomáhali jim přejít na cestu k dospívání. Tuto starou tradici se rozhodlo oprášit „sedm statečných“, kteří věnovali půl roku svého života přípravě Víkendu pro otce a dospívajícího syna.

Chtěl bych touto cestou poděkovat nejen chlapům, kteří se ujali tohoto nelehkého úkolu vyslovit nevyslovitelné, ale hlavně pochválit všechny mladé muže za odvahu na víkend jet. Odvaha v dnešním světě není již vlastností zcela běžnou, a tak ti, kdo překonali svůj strach i nechuť, za odměnu patřili mezi ty statečné v první linii. Víkend otců a synů si nekladl za cíl poučovat či teoreticky informovat o všech úskalích jejich vztahu, ale nabídl zážitek tohoto vztahu v chrámu přírody a vzájemné spolupráci.

My muži se učíme jeden od druhého. Syn proto potřebuje nejen vztah s otcem, ale také se strýci, dědečky a dalšími muži, aby opustil dětský svět a stal se

mužem. Pouze muži se mohou podělit o své zápasy, selhání a sny, a tak ukázat dospívajícímu, jak muž žije ve všech svých obdobích života. To, že chlapec může dozrát v muže jen díky skutečným mužským vzorům, se kterými si může povídat a prožívat s nimi své starosti i radosti, je naší civilizaci již naprosto neznámé. Když vám tuto předešlou větu takto suše řeknu a zítra se vás na ni zeptám, asi si ji nebudete již pamatovat.

Proto, když se chceme naučit něco důležitého, zapamatujeme si to vždy lépe, máme-li to citově podbarvené. Proto měli otcové se svými syny připravenou

Nad propastí

Tak podobně by asi zareagovalo mnoho dospívajících chlapců ve věku 14-17 let na možnost strávit společně s otcem celý víkend.

Naproti tomu otec si s takovýmto synem zažívá „své“. Je to jedno z nejkritičtějších období v jejich společném vztahu a občas si oba nevědí rady, jak se vyhnout vzájemným konfliktům a pohnout o kousek dál. V dnešním světě zaneprázdněných a nevyzrálých otců vidí nejsnáze matka hluboké zranění svého dítěte. Vnímá, že v jeho vztahu s otcem něco chybí a snaží se zaplnit prázdné místo zvýšenou mateřskou péčí. Tím se syn ještě více upoutá k matce, protože mu je její péče příjemná i pohodlná. Chlapec, kterému se dostává pří-

Mše svatá v „pořních“ podmínkách

pestrou sobotu plnou chlapeckého dobrodružství a večer byli mladíci pomocí rituálu uvedeni na cestu ke svému dospívání. Tento rituál přechodu od dětství k dospívání byl pro každého z nich životně jedinečný a znovu neopakovatelný. Z jejich nedělního vyprávění jsem nabyl přesvědčení, že okusili i krásu vztahu otce a syna a poznali se vzájemně tak, jak se doposud neznali. Dostalo se jim od chlapeckého společenství pozornosti, důvěry i uznání rodičího se mužství. Měli možnost položit základy nového, dospělého vztahu mužského přátelství. Místo chlapeckého setkání opouštěli již společně po cestě plné vzájemného respektu, důvěry a svobody.

Přeji všem otcům a jejich dospívajícím synům, aby v sobě našli také dostatek odvahy zúčastnit se víkendu. Nejbližší akce tohoto typu bude v termínu od 30.9. do 2.10.2005 a sami se na vlastní kůži zkusili přesvědčit, že společně prožitý čas je nejlepší investice do vaší společné budoucnosti.

Za pořadatele František
Diecézní centrum pro rodinu
biskupství litoměřické

Foto: Jan Macek

Když každý táhne za jiný konec, nemusí to být vždy špatně

Mimořádné odpustky

Apoštolská Penitenciárie, zastoupená vrchním penitenciářem Jakubem Františkem kardinálem Staffordem, z pověření Nejvyššího velekněze, uděluje plnomocné odpustky ode dne slavnostního zahájení litoměřického jubilea až do dne jeho skončení, po splnění obvyklých podmínek (svatá zpověď, svatě přijímání a modlitba na úmysl Svatého Otce) a vnitřním odporem k jakémukoliv hříchu.

Věřící je mohou získat:

- a) kdykoliv vykonají zbožnou pouť do katedrály, v níž se konají společné slavnostní bohoslužby,
- b) kdykoliv jednotlivě nebo shromážděni ve společenství (např. členové třetích řádů, studenti škol věnující se stejnému umění či povolání, sodálové zbožných společenství) navštíví katedrálu a tam zbožně a pozorně budou vhodnou dobu rozjímat a na závěr se pak pomodlí nebo zazpívají modlitbu Páně, Věřím v Boha a zároveň se v modlitbě obrátí k Nejblahošlavenější Panně Marii a svatě Zdislavě z Lemberka,
- c) kdykoliv a na kterémkoliv posvátném místě litoměřické

diecéze se zbožně zúčastní slavnostní jubilejní bohoslužby, které bude předsedat nejdůstojnější apoštolský administrátor nebo prelát jím delegovaný,

- d) ve dnech, v nichž se v jednotlivých farních kostelích budou konat zvláštní jubilejní slavnosti, pro ty, kteří tam přijali svátost křtu nebo bířmování nebo svátost manželství,
- e) lidé staří, nemocní, všichni, kteří z oprávněné příčiny nemohou vyjít z domu, mohou získat plnomocné odpustky, jestliže se v duchu spojí s těmi, kteří konají pouť nebo návštěvu, s odřeknutím se každého hříchu, jak už bylo řečeno výše a s úmyslem vykonat v nejbližší možné době tři obvyklé podmínky

- a. před zbožným obrazem zbožně se pomodlit modlitbu Páně, Věřím v Boha a nějakou modlitbu ke cti Panny Marie a sv. Zdislavy z Lemberka,
- b. nebo aspoň, jestliže to nejsou schopni vykonat, obětují nemocí a vlastní obtíže pokorně a s důvěrou Bohu skrze Marii.

Částečné odpustky

mohou věřící získat, kdykoliv aspoň s lítostí v srdci vykonají skutky milosrdenství nebo pokání či evangelizace doporučené nejdůstojnějším apoštolským administrátorem a přidají k tomu, aspoň v myšlenkách, nějaké vzývání ke cti sv. Zdislavy z Lemberka.

Ustanovení administrátora diecéze:

Nejdůstojnější administrátor diecéze Mons. Dominik Duka OP, deleguje, ve smyslu induktu uděleného Apoštolskou Penitenciárií čís. prot. 103/05/1, bod c), tyto preláty a kanovníky k předsednictví slavnostních jubilejních bohoslužeb s možností získat plnomocné odpustky:

- Mons. Pavla Posáda, biskupa litoměřického,
 - Mons. Josefa Koukla, emeritního biskupa litoměřického,
 - Mons. Karla Havelku, generálního vikáře,
 - kanovníka Františka Opletala, arciděkana libereckého
 - a kanovníka Alexeje Baláže, děkana varnsdorfského.
- Zároveň stanoví termín ukončení jubilea na 31. prosince roku 2005. Jubilejní oslavy nechť proběhnou ve všech významnějších farnostech diecéze slavnostní formou. Tam, kde to není proveditelné, ať se ještě nadto uskuteční jedna společná slavnost v rámci vikariátu.

Jáhenské svěcení v Litoměřicích

Z rukou biskupa Pavla Posáda přijalo jáhenské svěcení pět bohoslovců litoměřické diecéze. Z Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci: Peter KERAK (Divina, Slovensko), Ing. Pavol POLÁČEK (Krásno nad Kysucou, Slovensko). Dále Artur Ściana (Lubin, Polsko, t. č. Jablonec nad Nisou). Z Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze: Radek VAŠINEK (Tichá, okr. Nový Jičín) a Radim VONDRÁČEK (Brodce, okr. Mladá Boleslav).

Foto R. D. Antonín Forbelský

Pozvánka

Římskokatolický farní úřad Mcery
vás zve na
poutní bohoslužbu
která se koná v sobotu
9. července od 10 hodin
ve farním kostele svatého Václava

Poutní sezóna na Květnově

V kostele Navštívení Panny Marie na poutním místě Květnov u Chomutova se i letos konají tradiční poutě, a to ve dnech:

- 3. července
- 10. července
- 17. července

V těchto dnech bude následující pořad poutních bohoslužeb:

- 8.00 hod. – růženec na růžencových schodech
- 8.30 hod. – slavná poutní mše svatá
- 10.30 hod. – nedělní mše svatá
- 14.15 hod. – německá mše svatá

Zveme všechny mariánské ctitele a vyprošujeme Boží požehnání.

Farnost Jirkov

Novinky ze Salesiánského střediska mládeže v Teplicích

Salesiánské středisko v Teplicích je nezisková organizace starající se o sídlištní děti a mládež a snažící se je zabavit tak, aby byli uchráněni patologických jevů jež toto prostředí přináší. Snažíme se jim proto nabízet různorodý program pro jejich zábavu i výchovu.

V posledních pár týdnech máme za sebou několik větších akcí. 3. června se v okolí střediska konal dětský den, kde si děti mohly zasoutěžit a získat různé drobné odměny. Jeho součástí bylo i několik zbrusu nových dobrodružných disciplín. Hned nato, 6. června, jsme si pak podobnou akci zopakovali v nedalekém Oseku v ambitu cisterciáckého kláštera. Účast místních dětí byla poměrně vysoká a na akci byly pozitivní ohlasy.

Kromě těchto akcí nárazových máme rozjeto i několik projektů dlouhodobých. Hrdí jsme například na naše tři taneční skupiny: nejmladší dívky tančí tradiční romské tance, starší děvčata se specializují na moderní taneční hudbu. Největší úspěch měli ale v poslední době chlapi: breakdanceová skupina J.N.S. vyhrála taneční soutěž „O Bořeňskou čarodějnicí“ v Bílině. Dlouhodobý charakter mají i naše soutěže v bodování. Body mohou děti získat aktivitou na středisku, např. za účast na kroužcích nebo na doučování. Právě výsledky této bodovací soutěže se budou vyhlašovat na závěrečné diskotéce 30. 6., která se bude konat u příležitosti konce školního roku. Kromě toho budou oznámena i jména nejpilnějších návštěvníků doučování, kteří půjdou za odměnu na zmrzlinový pohár.

Bohužel není možné udržovat středisko v provozu po celou dobu prázdnin, ale i tak budou prázdniny nabitě akcemi. Nejdůležitější jsou samozřejmě naše tábory a chaloupky, ty budou letos celkem čtyři! Snažíme se nabídnout tábor na míru všem dětem, konají se tedy jak pro mládež ze střediska tak i pro mládež farní. Navštívíme různá místa: Mladočov v Jeseníkách, Osečnou u Liberce, Sloup v Čechách. Pro ty, co zůstanou doma, nabízíme tři „týdny v sídlišti“, spojené s různými výlety, např. do zoo nebo do hor. Doufáme, že se všechny prázdninové aktivity podaří zaplnit a že na ně všichni účastníci budou dlouho vzpomínat jako na příjemný zážitek.

Doufáme v duchovní podporu vás všech v „boji o duše“, jak říkával sv. Jan Bosko

Jan Hanzlík

Petboard — nový způsob pohybu a zároveň „dopravní prostředek“ — ilustrační foto

Pout' na Poušti

Milí přátelé

jsme moc rádi, že se nám letošní pout' zase vydařila a i počasí přálo. Srdečně děkuji všem, kteří jste přijeli, mohli jste s námi prožít hezký den a podpořit naše snažení o záchranu a opravu kostelíčku sv. Jana Nepomuckého nad Železným Brodem.

Z ohlasů vyplývá, že velký podíl na krásném prožitku má P. Tomáš Halík. Jsme nesmírně rádi, že přijal naše pozvání. Děkuji nejen jemu, ale i našemu panu faráři P. Jaroslavovi a všem, kteří se na přípravě této pouti podíleli. Musím přiznat a nestydím se za to, že opravdu nevím, kolik to bylo dobrých lidí. Srdečný dík patří rovněž našim umělcům, vystupujícím na již 19. benefičním koncertu.

Mnozí jste nemohli přijet, protože pozvání nepřišlo s dostatečným předstihem. A tak využívám tuto příležitost a sděluji, že jsme již stanovili termín pouti v příštím roce, a to na sobotu 20. 5. 2006.

Přeji vše dobré, těším se na Vaši podporu našich dalších aktivit a srdečně zdravím.

Martin Tomešek

Hledáte smysluplnou práci? — Přijďte k nám!

Salesiánské středisko mládeže Teplice

hledá pro práci s dětmi a mládeží na sídlišti Prosetice mladého muže či ženu, do plného pracovního poměru

Požadavky: SŠ nebo VŠ pedagogické vzdělání, kladný vztah k dětem a mládeži, tvořivý přístup, samostatnost, flexibilita, schopnost práce na PC (znalost sítí vítána)

Nabízíme: možnost seberealizace, přátelské vztahy v pracovním kolektivu, pružnou pracovní dobu, možnost ubytování (výhledově byt)

Nabídky se životopisem zasílejte na adresu:

P. Mgr. Ing. Ladislav Nádvorník

Salesiánské středisko mládeže

Zámecké nám. 71/9, 415 01 Teplice

Nebo na e-mail: sasm@teplice-city.cz

telefon: 417 578 480, 417 531 041, 603 845 460

Konkrétní tipy z programové nabídky Proglasu:

Magazín TWR Na sobotní frekvenci Proglasu nese 2. července podtitulek Kam kráčíš, církvi? Hostem Vlastimila Kolegara bude pastor sboru Církve bez hranic v Praze Stanislav Publík. Společně vás zvou k zastavení a ohlížení do minulosti i vyhlídkám vpřed. Poslouchejte od půl osmé ráno.

Každé červnové pondělí jsme v pořadu Jak se vám líbí představovali některé soutěžící, kteří letos usilují o zisk Krtečka – trofeje z festivalu Zahrada. Právě na jeho pódium se přeneseme v živém vysílání v pondělí 4. července od 19.15. Zažijte alespoň kousek festivalové atmosféry – přenos potrvá do 20.30.

Na počátku července přinášíme pořady s tematikou blízkou svátečním dnům. 5. července po 11. dopolední a v 21.30 uslyšíte relaci věnovanou spirituálnímu a liturgickému odkazu misie sv. Cyrila a Metoděje na našem území – připravuje Kateřina Rózsová. 6. července hovoří reverend Jaroslav Kratka s církevním historikem Františkem Holečkem o postavě Mistra Jana Husa – uslyšíte v 16 hodin.

V neděli 10. července od 10 hodin nabízíme přímý přenos mše svaté na ukončení druhého zasedání Plenárního sněmu katolické církve v ČR, který proběhne na Velehradě. Hlavním celebrantem je Miloslav kardinál Vlk.

Fotograf Jaroslav Hodík se objeví v cyklu Osobnost kraje v úterý 12. července po desáté večerní. O tom, jak se dívá na svět skrze hledáček fotoaparátu, hovoří člen Asociace profesionálních fotografů, člověk, jehož snímky se pravidelně objevují v křesťanských tiskovinách.

Ve středu 13. července nabízí Magdazín rozhovor s PhDr. Josefem Zemanem z Manželské a ro-

Proglas o prázdninách

dinné porady Bethesda. O problémech manželských i partnerských můžete přemýšlet při poslechu od půl desáté dopoledne.

Cyklos Co chtějí říci ženy ženám pokračuje v pořadu Do života v pondělí 18. července v 16 hodin – přináší portrét Olygy Ptáčkové. Ta vystudovala práva. Ve volném čase se věnuje sokolnictví, které se pro ni stalo životní láskou. Jako pravoslavná křesťanka se stala členkou Řádu svatého Huberta. Budeme s ní mluvit o myslivosti, sokolnictví, rodině, dětech, ale i právu. (Repríza v sobotu 23. července ve 22.10.)

Oktáva, týdeník věnovaný klasické hudbě, nabízí v pátek 29. července od 16.55 rozhovor s uměleckým vedoucím souboru Schola Gregoriana Pragensis Davidem Ebenem.

V neděli 7. srpna se přeneseme do kostela sv. Benedikta v Pustiměři. Mši svatou, která zde začíná v 9 hodin, oslavuje kardinál Tomáš Špidlík, SJ, který obdrží čestné občanství této obce.

Letní zamýšlení biskupského vikáře P. Pavla Forgače z Ostravy nabízí Dotýkání světla v pondělí 8. srpna po desáté večerní. (Další příležitost k zastavení se máte ve čtvrtek 11. 8. v 16.00).

Proč se dobrým lidem stávají zlé věci? Tato otázka stojí v záhlaví **Magdazínu**, který naladíte ve středu 10. srpna v 9.30. O hledání odpovědi se snaží psycholožka Vlasta Černá, která přichází se svým vlastním, nelehkým životním příběhem.

V pátek 12. srpna se ve Všimli jsme si zaměříme na méně známé skutečnosti z dějin soužití mezi Slováky a Židy. Hovořit se bude také o utrpení židovské komunity ve Slovenském štátu. S historikem Janem Mlynárikem usedne po 16. hodině ve studiu Marie Blažkové.

Jak probíhají misie na Haiti prozradí pořad **Dotýkání světla** v pondělí 22. srpna. Po desáté večerní navštívíme Zábřeh na Moravě – před časem se na popud tamní farní charity několik dobrovolníků na toto exotické místo vypravilo.

Proglas je možné v litoměřické diecézi naladit na frekvenci 97,9 FM z Ještědu. Vysílání rádia můžete najít také v nabídce kabelových společností po celém území naší vlasti, naladit prostřednictvím Internetu nebo skrze satelit. Jestliže máte zájem dostávat podrobný program vysílání Proglasu přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese redakce@proglas.cz.

Studio Štěpán v Litoměřicích. Foto: Jan Rosenauer

Prázdninové vysílání Proglasu s sebou přinese i některé změny. Z těch nejdůležitějších vybíráme:

Místo Rozhlasového městečka naladíte Pozvánky na festivaly (středa od 16 hodin).

Pořady z regionálních studií najdou posluchači v obvyklých večerních časech od 22 hodin jen od pondělka do středy, ve čtvrtek bude Proglas vysílat hudbu. Prázdninovou specialitou jsou sobotní Podvečery na téma – stanice uvádí kratší i delší pořady ze všech svých studií na téma Poutě a poutní místa, Krajina, Řemeslo, Příroda během roku, Pomoc, Divadlo, Život s handicapem, Ponoření do historie. Každou červencovou a srpnovou sobotu od 17 do 18 hodin.

(V sobotu 30. července tak navštívíme sestry premonstrátny v Doksanech, které se modlí za nenarozené děti a neplodná manželství; 27. srpna představíme knihu věnovanou historii kostelíka sv. Jošta ve Frýdku.)

Série Knihovniček Proglasu se v červenci a srpnu přeruší; v nedělním odpolední tedy uslyšíte více hudby; v pátky od 9.30 se dozvíte o knižních novinkách a můžete soutěžit o knižní ceny.

Na mnoha místech Moravy, Slezska a Čech se konají zajímavé folklorní festivaly a akce. O většině z nich informujeme posluchače ve Voničkách lidových písní od pondělí do soboty po půl jedenácté dopoledne.

V pořadu pro milovníky dechovky s názvem Hrajte, kapely! budeme celé léto hrát posluchačům na přání. Pokud máte svoji oblíbenou písničku, napište si o ni na adresu: Helena Bízová, Radio Proglas, Barvičova 85, 602 00 Brno. Pořady vysíláme vždy ve čtvrtek za pět pět odpoledne.

OREL ZVE VŠECHNY ZÁJEMCE (I NEČLENY ORLA) K ÚČASTI NA

letním šachovém turnaji 27.8.2005 od 9.00 v orlovně Jiráskova 126, Turnov (šikmo pod kostelem sv. Mikuláše). Přihlášky dopředu netřeba. Kontakt: Orel jednota Turnov: Jan Mrázek st., Kosmonautů 1326, 511 01 Turnov; mobil 737 467 434 (Justina Mrázková).

OREL ZVE VŠECHNY ZÁJEMCE (I NEČLENY ORLA) K ÚČASTI NA

střelecké soutěži 3.9.2005 v Přepěřích u Turnova v areálu římskokatolické fary od 9 hodin.

Ze vzduchovky budou střílet děti do 15 let věku. Není třeba se přihlašovat dopředu.

Kontakt: Orel jednota Turnov: Jan Mrázek st., Kosmonautů 1326, 511 01 Turnov; mobil 737 467 434 (Justina Mrázková).

OREL ŽUPA SV. ZDISLAVY ZVE VŠECHNY ZÁJEMCE K ÚČASTI NA

turnaji Orla župy sv. Zdislavy ve stolním tenise tříčlenných družstev - Lomnice n. Pop. 8.10.2005 od 10 do 16 hodin v orlovně.

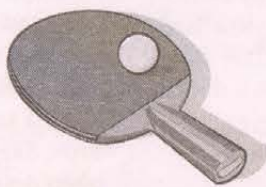
Kategorie: muži, ženy, junioři (ml. 18 let), juniorky (ml. 18 let), žáci (ml. 15 let), žákyně (ml. 15 let) (věk k 30.6.2005). Neorelská družstva startovné 150 Kč v žakovských a dorosteneckých kategoriích, 300 Kč v kategorii dospělých.

Přihlášky aspoň 10 dní předem na adresu Orel župa sv. Zdislavy:

Mgr. Vít Jůza, Loukov 1, 513 01 p. Semily, tel. 481685237, mobil 732943265,

e-mail orel.zupa.sv.zdislavy@quick.cz;

informace rovněž na internetu na adrese <http://web.quick.cz/orrel.zupa.sv.zdislavy>.

Víkend pro otce s dospívajícím synem

Diecézní Centrum pro rodinu biskupství litoměřického a Centrum pro rodinu občanské sdružení pořádají Víkend pro otce s dospívajícím synem aneb: „Mnoho mužů má děti, ale málo dětí má otce!“

Podmínkou účasti je společná, dobrovolná účast otce a jednoho dospívajícího syna na celém programu víkendu (víkend není vhodný pro osoby závislé na alkoholu, drogách ani pro duševně nemocné).

Věk syna: 15 - 18 let v den konání (výjimky je nutné předjednat s pořadatelem)

Kdy: 30.9. - 2.10.2005

Kde: Skautská základna Mentaurov, č.p. 225 (u Litoměřic směr Pokratice, Sebužín)

Příjezd: v pátek 30.9. mezi 18.30 - 19.00

Ukončení: v neděli 2.10. cca v 15.00

S sebou: spacáky, bubny, hudební nástroje, nůž a mužskou odvalu se smyslem pro dobrodružství.

Cena víkendu pro oba: 1.200 Kč za celý pobyt i se stravou

Bližší informace, pokyny a přihlášky - nejlépe do 31.7.:

František Růžička, Husitská 128/32, 417 41 Krupka,

mobil: 602 282 520, e-mail: frantisek.ruzicka@mukrupka.cz

Důležité upozornění: Jediná možná forma přihlášení je písemnou formou s vlastnoručními podpisy.

Akademické Týdny

Nové Město nad Metují
30.7. - 12.8. 2005

čtrnáctidenní program přednášek, besed a kultury v krásném přírodním areálu uprostřed zalesněných strání

Zajištěno: ubytování, stravování, hlídání dětí, odvoz, prodej knih, občerstvení a veškerého nahraného programu ze 3.-15. ročníku AT (přes 600 titulů)

Cena na den: cca 220 - 400,- Kč včetně programu a stravy 3x denně.

O podrobné informace si pište na:

Akademické týdny, Nádražní 219
549 01 Nové Město nad Metují,
tel.: 491 472 182, 777 194 750, ... 760

JE MOŽNÉ PŘIJET NA
JAKOUKOLIV ČÁST PROGRAMU

PROGRAM 15. Akademických týdnů

30.7. ZAHÁJENÍ; Bohoslužba; Koncert

31.7. P.LINHART - *Katolická církev očima mladých (rozbor průzkumu)*; Mgr.NĚMCOVÁ - *Jak naučit děti hodnotám*; PhDr.ZEMAN - *Co očekáváme od současné rodiny?*; P.HOFFMANN - *Vojenský kaplan v Iráku*

1.8. Mgr.ZAJÍCOVÁ - *Vzdálená Paraguay*; P.ICLic.MORAVEC - *Spiritualita manželství - jak nenechat vyhasnout vztah*; Dr.phil.PREKOPOVÁ - *Beseda; TÁBORÁK*

2.8. MUDr.SVATOŠOVÁ - *Žádné výmluvy (odkaz otce Ladislava)*; Mgr.PILÁT - *Agrese u dětí*; P.KUNEŠ - *Jak předat dětem živou viru*; Dr.BŮŽEK, Mgr.OPPELOVÁ - *Soužití s mentálně postiženými (hnutí Víra a Světlo)*; Manželé RADOVI, Mgr.TOMÁŠOVÁ - *Vzpomínka na P.Kovala („Napiš mi...“ - hudebně literární večer)*

3.8. P.LINHART - *Cesta do Compostely*; Mgr.VAŠINA - *Odkaz Dietricha Bonhoeffera*; P.JANOUC, SMOLEK T., MUDr.SVATOŠOVÁ - *Když nás síly opouštějí (poslední chvíle lidského života)*; ThMgr.BÖHM, Mgr.HÁBL, P.JANOUC, Mgr.VAŠINA - *Ekumenický večer biblických otázek*

4.8. VÝLET - *muzeum betlému v Třebechovicích, překvapení s pobavením odvážných i pasivně přihlízejících, turistika*; TÁBORÁK pro neúnavné

5.8. P.KORDÍK - *8 smrtelných hříchů civilizovaného lidstva*; P.CZENDLIK a host - *Celebrity NEzpovídám*; Ing.PLACHÝ (ODS), Ing. KVAPIL (KDU-ČSL) - *Spolupráce křesťanů napříč politickými stranami*; POLYFONNÍ SDRUŽENÍ - *Koncert*

6.8. P.RYBÁŘ SJ - *Vzkříšení mýtus nebo skutečnost?*; Prof.BENEŠ, Mgr. LEIŠOVÁ, Dr.NEČAS, P.RYBÁŘ - *Dialog přírodovědců s teologi (jeho filosofie a přínos i pro „Jaiky“)*; RNDr. GRYGAR - *Řád ve vesmíru a na Zemi*; TÁBORÁK

7.8. MUDr.REMEŠ - *Vina, svědomí, sebehodnocení*; P.VÁCHA - *Evoluce a křesťanství*; Mgr.PTÁČEK - *Psychosomatická onemocnění*; VEKA - *koncert*

8.8. Doc.ŠTEFAN - *Vzpomínka na prof. Lochmana*; Prof.PhDr.SMĚKAL a asistenti - *Cesty sebepoznání a sebeutváření - praktický výcvik*; P.ThLic.HAVLÁT OM - *Vnitřní uzdravení, exorcismus*; Prof.PhDr.SMĚKAL - *Genetika a osobnost, PROMÍTÁNÍ filmu o obětech totality z řad sedláků*

9.8. Doc.Ing.NĚMCOVÁ,CSc. - *Družstevní hnutí a násilná kolektivizace v 50. letech + osobní svědectví*; KOLLER, LHOŤAN, P.SKALICKÝ - *Židé, křesťané a muslimové - dialog a spolupráce*; MUDr.DRLÍK - *Český lékař v srdci Afriky*

10.8. P.ZAHRADNÍK - *Vzpomínka na Ing. Kováčovou*; P.Doc.TRETERA OP, P.VACEK - *Na okraji církve (postavení rozvedených)*; P.VACEK - *Kam se nám ztratil živý Kristus?*; Mgr.MAŠEK,PhD. - *Odpovědnost občanů v demokracii*; RADOVI - *koncert*

11.8. MUDr.POHUNKOVÁ - *Základní etická práva pacienta*; BESEDA - *zhodnocení 15.AT*; Dr.HARTL, Dr.PEŘICH - *Po 15-ti letech svobody...; TÁBORÁK na rozloučenou*

www.novemestonm.cz/aktydny

At' žijí rubriky!

(P.B.)

V posledním díle našeho miniseriálu o průběhu mše svaté jsme skončili u přípravy obětních darů a modlitby nad dary, která tento úkon uzavírá. Následující část je pak samotným vrcholem slavení eucharistie: eucharistická modlitba. Jí začíná střed a vrchol celého slavení eucharistie, tj. modlitba díkyvdání a posvěcení. Má svoji logickou strukturu, která vybízí k zamyšlení. Kněz vyzývá lid, aby svá srdce pozdvihl k Pánu modlitbou s díkyčiněním a zahrnuje tak všechny do této modlitby, kterou vysílá skrze Syna v Duchu svatém k Otci. Jejimi hlavními prvky jsou:

• Díkyvdání

To je vyjádřeno hlavně v prefaci, kdy kněz jménem svatého lidu oslavuje Boha Otce za dílo spásy podle charakteru dne. Např. v prefaci ze slavnosti Soslání Ducha svatého se děkuje za dar Ducha svatého pro ty, kteří se v Kristu stali Božími dětmi: *V něm (Duchu sv.) dáváš církvi život, v něm tě lidé nacházejí, v něm tě vyznávají všechny národy a jazyky.*

• Společné zvolání

Na závěr preface se pak celý shromážděný lid připojuje k nebeským zástupům a společně zpívá *Svatý, Svátý, Svátý*. Tuto aklamaci (zvolání) pronášejí všichni a tento text je svou povahou určen ke zpěvu. Měl by se tedy zpívat.

• Epikléze

Toto slovo pochází z řečtiny (epikalein) a znamená svolávat. Církev těmito prosbami prosí o zvláštní působení Ducha svatého, aby přednesené dary (chléb a víno) byly proměněny a aby tato neposkvrněná oběť byla ke spáse těm, kdo na ní budou mít účast při svatém přijímání.

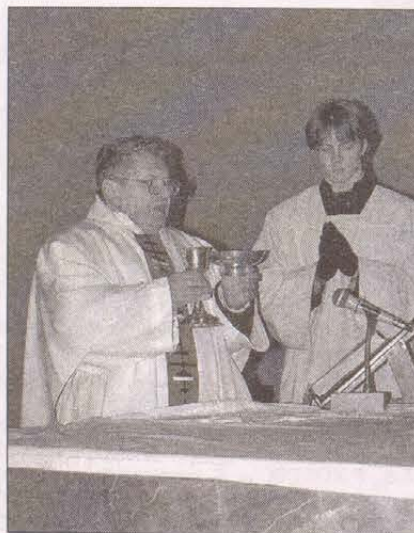

Fotografie: Jan Macek

Ve 3. eucharistické modlitbě se říká: *Proto tě, Otče, pokorně prosíme, posvěť svým Duchem tyto dary, které před tebe klademe.*

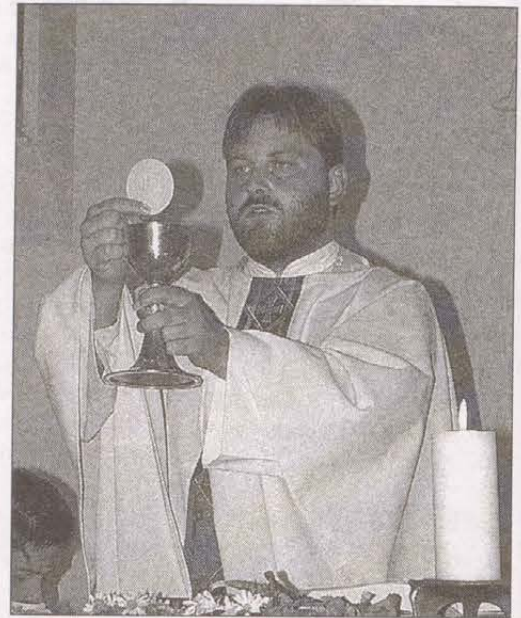
• Zpráva o ustanovení a proměnění

Slovy a úkony Pána Ježíše se koná oběť, kterou on sám ustanovil v předvečer své smrti při Poslední večeři, kdy obětoval své Tělo a Krev pod způsoby chleba a vína. Dal je pak apoštolům k jídlu a pití a dal jim příkaz k nepřetržitému slavení. Je to ústřední bod celé Eucharistie.

• Anamnéze

Další řecké slovo, které znamená vzpomínku. Když Církev slaví toto tajemství a plní tak příkaz od Krista, slaví památku vzpomínkou zvláště na jeho utrpení, smrt, vzkříšení a nanebevstoupení.

• Podání oběti

Když se slaví mše svatá, obětuje Církev v Duchu svatém neposkvrněnou oběť Otci. Zároveň však církev usiluje o to, aby se věřící učili obětovat nejen tuto oběť, ale také sami sebe, a tak mohl být Bůh všechno ve všech. Srov. *Skrze něho at' se před tebou stáváme obětí úplnou a ustavičnou, abychom dostali dědictví s tvými vyvolenými.*

• Prosbý

Prosbami v eucharistické modlitbě se vyjadřuje ono tajemné spojení společenství Církve nebeské s pozemskou. Neposkvrněná oběť se přináší jak za církve jako celek, tak za všechny její členy, živé i zemřelé, kteří jsou povoláni k účasti na vykoupení a spáse. Tu nám získal Pán Ježíš svým Tělem a Krví.

• Závěrečná doxologie

A opět je tu řecké slovo, které bychom mohli přeložit jako vyjádření oslavy. A to oslavy Boží. Je to ono známé: *Skrze něho a s ním a v něm...* V této doxologii se uzavírá eucharistická modlitba vyjádřením víry ve směr všech našich modliteb – skrze Krista. Na tuto část odpovídá věřící lid společným zvoláním *Amen*.

Eucharistická modlitba si přímo žádá, aby jí všichni s úctou a v tichosti naslouchali, případně odpovídali aklamacemi, které jsou podle liturgických předpisů. Při eucharistické modlitbě se doporučuje klečet.

Příště – obřady svatého přijímání.

SVÁTKY, SLAVNOSTI A JUBILEA V BIBLI

Boží lid Izrael slavil od nepaměti během každého roku tři hlavní poutní svátky, na které byl v době centralizace liturgického kultu na jeruzalémský chrám povinen se dostavit každý dospělý izraelský muž. Byly jimi velikonoce, letnice a svátek stánků. Všechny tři slavnosti byly časově umístěny do důležitých zlomů vegetativního cyklu dozrávání zemědělských plodin, nebo v případě velikonoce do období vrhu jehňat a kůzlat. Z toho lze usuzovat, že svátky byly původně oslavou plodnosti stád a polí, která byla vždy chápána jako velké nadpřirozené tajemství obdarování lidí k tomu, aby mohli zachovávat a rozmnožovat svůj život. Izraelité tyto zprvu ryze zemědělské svátky přeznačili posvátným charakterem klíčových okamžiků svých dějin, jež vždy chápali jako hlavní pramen poznání zjevujícího se pravého a živého Boha. Velikonoce tak dostaly hlubší význam vysvobození z egyptského otroctví, letnice byly poměrně velice pozdně přeznačeny na den vydání Zákona na Sinaji a svátek stánků připomínal izraelské putování pouští za svobodou a domovem v Zaslíbené zemi.

Tyto nejvýznamnější liturgické slavnosti však byly prostoupeny periodicky se opakujícími dny a roky odpočinku, jež v řádu sedmidení či sedmiletí zvaly člověka k posvátnému odpočinku ve společenství samotného Stvořitele. Sem patří starozákonní sobota či novozákonní neděle, rok odpočinutí či jubilejní rok.

Velikonoce – Pascha

Prastarý pastevecký svátek, který zajišťoval ochranu před stepními démony nemoci, neplodnosti a smrti, byl v izraelské době přeznačen událostí velikonoční noci v Egyptě, bezprostředně před izraelským exodem. Anděl Zhoubce, poslaný od Hospodina, prochází egyptskou zemí a hubí všechny prvorozené chlapce v rodinách a prvorozené samce ve stádech dobytka. Jen Izraelité, kterým je zjeven spásný, život zachraňující rituál, jsou od smrtonosného meče Zhoubce uchráněni. Onen rituál spočívá v porážce ročního beránka pro každou domácnost, přičemž krev obětovaného zvířete je nanesena jako ochranné znamení na veřeje izraelských příbytků. Hospodinův anděl Zhoubce nesmí vejít ve znamení smrti do dveří, na nichž spatří krev obětovaného beránka. Duchovní myšlenka zástupného trestu či zástupně prolité krve byla

později Ježíšem pozvednuta do všezahrnující roviny Boží spásy pro celé lidstvo. Nový Zákon krásně zdůrazňuje tyto paralely mezi obětovaným beránkem staré smlouvy a Ježíšem Kristem, na kříži prolévajícím vlastní krev jako potvrzení nové smlouvy mezi Bohem a jeho lidem.

Letnice – svátek týdnů – žní

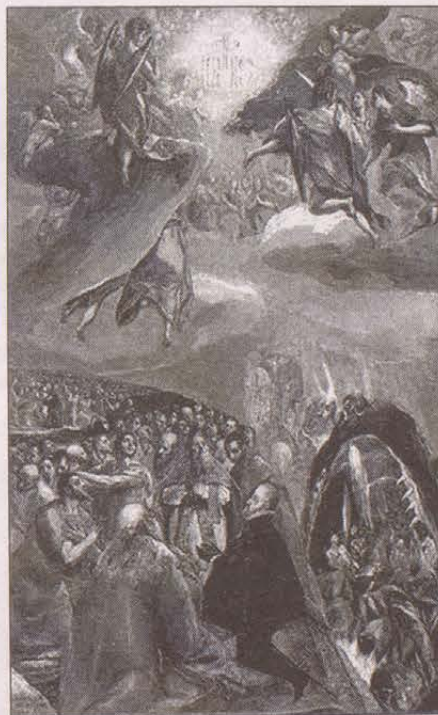
Původně též zemědělský svátek pšeničných dožínků byl později chápán jako slavnost připomínající darování Zákona izraelskému lidu na hoře Sinaji. V Exodu totiž čteme, že třetího měsíce po vyjití Izraelitů z Egypta dorazí lid k Boží hoře Sinaji, na které Hospodin předává Mojžíšovi, a tím celému svému lidu, posvátný Zákon spojující člověka a společnost s žehnajícím Bohem. První křesťanské letnice se udály právě v rámci tohoto svátku, kdy Duch svatý, seslaný zmrtvýchvstalým a oslaveným Kristem, vtiskuje do srdcí lidí Nový Zákon, nesený láskou, smířením a poznáním Boha.

Slavnost stánků – vinobraní

Poslední ze tří hlavních ročních slavností je veselá, často až rozpustilá oslava sklizně fíků a vinné révy. Byla provázena bohatým zpěvem, tancem a pitím opojného vína. Stánky stavěné

z ratolestí palem a jiných ušlechtilých listnatých stromů sloužily původně jako provizorní příbytky pro slavicí lid, neboť oslava trvala po celý týden a odehrávala se uprostřed vinic. Pro svoji těsnou spjatost s baalovským

ovocem věčný život, Bůh opět otevře pro svůj lid přístup. Tento svátek časově spadal do podzimní rovnodennosti, kdy se v Kanaanu slavil začátek nového roku. Oslava Nového roku byla i pro Izrael velice důležitou připomínkou „Počátku“ stvoření a lidských dějin. Jako Stvořitel na počátku stvořil světlo a daroval životodárný živel – vodu, tak si to též v rámci slavnosti stánků Izraelité připomínali velkolepým osvětlením chrámového nádvoří a vyléváním vody z hlavního jeruzalémského pitného pramene k patě chrámového oltáře. Právě při tomto vyvrcholení svátku stánků, jak nám o tom referuje Jan, zvolá Ježíš uprostřed chrámového nádvoří: „Kdo má žízeň, ať přijde a pije! A z jeho nitra potečou proudy

kultem plodnosti byl význam stánků přeznačen vzpomínkou na „bydlení ve stanech“ během izraelského putování pouští. Kromě toho vinná réva platila i v židovství za symbol stromu života, který je upomínkou na ráj a zároveň připomenutím mesiášské naděje, že jednou k tomuto Stromu, slibujícímu svým

živé vody!“ Vstup člověka do nového roku byl posvěcen a provázen upomínkou na Boží dary světla a nového života s jejich výmluvnými symboly ohně a vody. Křesťanský již tento svátek nebyl přeznačen, zůstal živý jen na půdě židovství.

pokračování na další straně

Rok odpočinutí

Každý sedmý rok byl ustanoven jako rok „odpočinutí“, spojeného opět se slavením. Tento rok měli být propuštěni na svobodu všichni otroci izraelského původu, měly být odpuštěny veškeré dluhy a pole, vinice a sady měly po celý rok zůstat ležem ladem, přičemž to, co se přesto urodilo (u vinic a sadů toho jistě nebylo málo), se nesmělo sklízet a bylo poskytnuto pro obživu chudých, nemajetných, případně zvěře. Tak jako člověk je vybízen k tomu, aby každý sedmý den uvolňoval veškerá pouta nesvobody a odpočíval společně se svým Stvořitelem, tak každý sedmý rok byla k tomuto osvobození a odpočinku pozvána celá společnost a hlavně celá obydlená příroda. Byla to celoroční oslava osvobození, důvěry v Boha, který dává chléb „svým miláčkům ve spánku“ a všeobecného pokojného odpočívání. Samozřejmě, že se všeobecněji prosadila teprve poměrně pozdně (patrně až v době makabejské), nicméně už samotný předpis musel působit nezvykle osvobozujícím dojmem pro člověka žijícího v atmosféře monarchického, přísně hierarchického uspořádání starověké společnosti.

Jubilejní rok

Každý 50., případně 49. rok byl slaven jako „jubilejní“. Toto hebrejské slovo je odvozeno od „jubal“, což je beraní roh. Troubením na něj byl totiž vyhlašován Nový rok, tedy všeobecná velká slavnost. Jak již bylo řečeno výše, oslava Nového roku byla spojena s oslavou světla a života jako hlavních darů Hospodina pro člověka. Světla, které osvobozuje od

temnoty, a života, který vítězí nad smrtí. Nový rok každého sedmého roku byl vyhlášen jako rok odpočinutí se všemi výše zmíněnými privilegii, a každý 50. rok, tedy mocná sedmiletí (7 krát 7) jako období všeobecné nápravy veškerých majetkových změn. Veškerý nemovitý majetek (půda a pozemky) musel být tento rok navrácen do rukou původního vlastníka, případně jeho právoplatného potomka či dědice. Jinak platila pravidla odpočinku jako při každém 7. roce. Vydaním nabytého majetku do původních rukou mezitím zchudlých, často svévolně ožebračených lidí, napravoval veškeré nesrovnalosti a nespravedlnosti ve společnosti. Že to byl svátek také lehkou zneužitelný určitými spekulanty, je nábíledni. Nicméně ve většině případech působil opět nesmírně osvobozujícím a spravedlnost a rovnoprávnost obnovujícím impulzem pro celou společnost Božího lidu. To byl jistě důvod k radostnému a šťastnému slavení lidu, který se takto vědomě vracel pod plnější vládu Hospodiny spravedlnosti a milosrdenství. (Nemusím snad podotýkat, že důsledné provádění těchto zákonitostí bylo v konkrétních izraelských dějinách zcela výjimečné.)

Jubileum diecéze

Z tohoto prastarého posvátného zvyku pramení i celoroční oslavy určitých „kulatých“ – jubilejních let křesťanských dějin spásy. V litoměřické diecézi slavíme 350. výročí od jejího založení. Není to ledajaké jubileum. Jak již bylo jinými zmíněno: 350 = 7krát 50.

R.D. Jiří Voleský

Milí čtenáři našeho časopisu

Když se před deseti lety vymýšlel název pro časopis litoměřické diecéze, několik lidí nezávisle na sobě si přálo, aby to byla „Zdislava“. Byl to rok svatořečení této vzácné křesťanky severočeského středověku. V roce 1995 se tedy svatě Zdislavě narodilo po staletích další dítě, které nese její jméno – diecézní časopis. Jsem rád, že jsem mohl celých sedm let tento časopis vést až k tomuto výročí, které je hlavním obsahem tohoto čísla. Toto číslo časopisu bylo vyrobeno především pro informovanost o minulosti naší diecéze. Proto v něm nenajdete až na několik oznámení o prázdninovém dění žádné dlouhé zprávy a články. Hlavním tématem je stručná historie diecéze, ve které žijete. Proto držíte v roce jakýsi miniaturní almanach o dějinách a současnosti naší oslavenkyně – litoměřické diecéze. Tři sta padesát let není sice v dějinách církve žádná dlouhá doba, nicméně zahrnuje podstatnou část tzv. novověku, ve kterém se událo tolik společenských zvrátů. Největším přelomem – bohužel k horšímu – byla jistě řada událostí spojená s koncem II. světové války, především vysídlení drtivé většiny původního, německy hovořícího a k německví se hlásícího obyvatelstva. Tím se z naší dříve nejreligióznější diecéze stala diecéze nejateističtější, někdy nazývaná i „poušť na mapě náboženství“.

Píši vám o tom, milí čtenáři, především proto, abychom si tváří v tvář realitě uvědomili, že toto výročí není především důvodem k oslavám, jejichž lesk velmi brzy vyprchá, ale důvodem ke smíru, kterého je třeba učinit, aby byly alespoň částečně odčiněny do nebe volající hříchy našich prarodičů a možná i rodičů. Nezaviněné neúspěchy, nepochopitelné prohry v osobních i pracovních oblastech života a další negativa, která každý z nás čas od času prožívá, jsou jedinečnými příležitostmi k oběti za odčinění zla a sejmutí prokletí, které

na vašem diecézním území – zvláště na venkově – stále leží, někdy ve velmi viditelné podobě. Smír a oběť jsou jediným smysluplným darem této diecézi. Smír a oběť očistí tuto zem od krve a slz a připraví pole pro novou setbu evangelia, po kterém je v tomto světě takový hlad.

Váš šéfredaktor
P. Michal Podzimek

Zdislava – měsíčník litoměřické diecéze. Vydává Římskokatolická farnost Šumburk nad Desnou. Redakce: Římskokatolická farnost Šumburk nad Desnou, Wolkerova 378, 468 41 Tanvald. IČO 43254403. Číslo účtu: 963293379/0800. Šéfredaktor: P. ICLic. Michal Podzimek. Tel. 603324397, e-mail: michal.podzimek@telecom.cz. Vedoucí vydání Ing. Jan Rosenauer, e-mail: rosenauer@volny.cz. Sazba Pavel Kusala, e-mail: pavel.kusala@tiscali.cz. Jazyková úprava tohoto čísla: Jan Macek. Tiskne: Jan Macek a Pavel Kusala, Horní náměstí 12, Jablonec nad Nisou, <http://www.tiskem.com>. Náklad 2000 výtisků. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků. Ročník X., číslo 5. Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042. Datum vydání: 1.7.2005. Uzávěrka příštího čísla: 31.7.2005. Distribuci zajišťuje AMIS Praha, Na Nivách 18, 141 00 Praha 4 prostřednictvím České pošty, s.p.

Milde, Vincenc Eduard
10. biskup litoměřický (1823–1832)

Hille, Augustin Bartoloměj, ThDr.h.c.
11. biskup litoměřický (1832–1865)

Vahala, Augustin Pavel
12. biskup litoměřický (1866–1877)

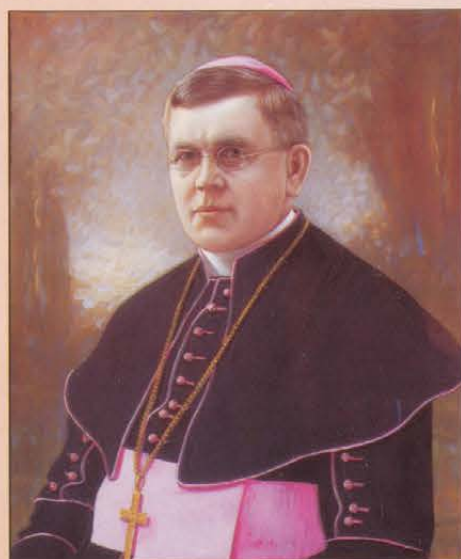
Frind, Antonín Ludvík
13. biskup litoměřický (1879–1881)

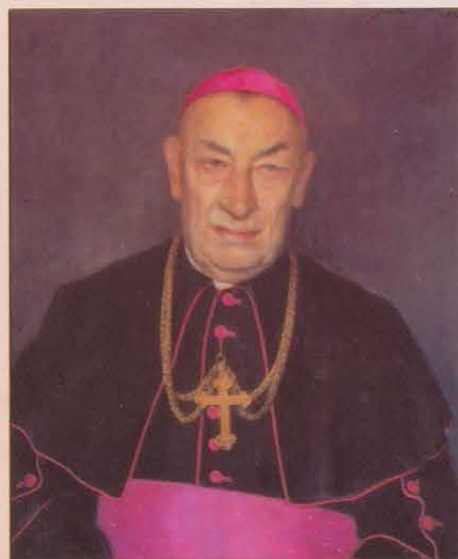
Schöbel, Emanuel Jan Křtitel, O.Cr., ThDr.
14. biskup litoměřický (1882–1909)

Gross, Josef, ThDr.h.c.
15. biskup litoměřický (1910–1931)

Weber, Antonín Alois, ThDr.
16. litoměřický biskup (1931–1947)

Trochta, Štěpán Maria, S.B.D., ThDr., kardinál
17. biskup litoměřický (1947–1974)

Koukl, Josef, ThDr.
18. biskup litoměřický (1989–2003)

Panorama sídelního biskupského města Litoměřic je neodmyslitelně spojeno s katedrálou a budovou konzistoře

